

ՄԱՍԼՈՅ ԱՐՉԱԿՈՒՐԳ

Սրբոց Վարդանանց գործարարաց և Մար Մարունի տոներուն առիթով «Ազդակ» լոյս պիտի չտեսնէ ուրբաթ, 9 և շաբաթ, 10 փետրուար 2024-ին: Մեր յաջորդ թիւը՝ երկուշաբթի, 12 փետրուար 2024-ին:

ԱԶԳԱԿ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTÉRAIRE

50.000 Լ.Ո. 97-րդ ՏԱՐԻ, ԹԻԻ 263 (26489) ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 8 ՓԵՏՐՈՒՄ 2024 8 ԷՋ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԻՆ ԱԶՐԴԵՅՑԱՆ ԴԵՊԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ Կ'ԵՐԹԱՆ»

Կ'ԸՍԷ ԱՊՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԶԱՐԳՈՒՄԸ

Հայաստանն ու Ազրայեճանը դեպի խաղաղութիւն կ'երթան: Ազրայեճանական լրատուամիջոցներու հաղորդումով այս մասին յայտարարած է ԱՊՐ-ի ընդհանուր ջարտուղար Սերկէյ Լեպետե:

«Հայաստանն ու Ազրայեճանը դեպի խաղաղութիւն կ'երթան: Ուրախ պիտի ըլլանք, եթէ համաձայնագրի ստորագրման մասին յայտարարութիւնները յաջողութեամբ պատկուին», ըսած է Լեպետե:

ԱՊՐ-ի ընդհանուր ջարտուղար Եւ ԱՊՐ-ի դիտորդական առաջնութեան ղեկավար Սերկէյ Լեպետե այս օրերուն կը գտնուի Ազրայեճան՝ հետեւելու համար Ազրայեճանի նախագահական արտակարգ ընտրութեան ընթացքին:

ԽՄԱԳՐԱԿԱՆ

ԿՐՕՆԱՓՈՒՍՈՒԹԵՆ ԵՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐԱՓՈՒՍՈՒԹԻՒՆ

Աւարայի գաղափարախօսութեան այսօրուան ընկալումը հրատապ հրամայականներու մասին ընդգծումներ կը կատարէ:

Աւարայը նախ և առաջ կը յուշէ հոգեւոր, աշխարհիկ ու ռազմական ղեկավարութեան համախմբում եւ գոյաբանական տարրողութիւն ունեցող վտանգին դիմաց մէկ ամբողջութեան գիտակից ինքնավերածում:

Այս ամբողջականութեան մէջ առանցքային են եկեղեցւոյ եւ զինուորական հրամանատարութեան կամ օրուան իշխանութեան միակամութիւնը, համագործակցութիւնը եւ միասնաբար ժողովուրդը առաջնորդելու քաղաքական որոշումը:

Արտաշատի ժողովը ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ ամբողջ ժողովուրդի եկեղեցական, իշխանական եւ զինուորական ղեկավարութեան միասնութիւնը: Գիտակցումը, որ կրօնափոխութիւն պարտադրելով, հայրութեան թշնամիները առաջադրած են եովին փոխել հայ ազգը: Հայատակեցնել, ենթակայ ժողովուրդի վերածել եւ այլուհետեւ հիմնովին վերափոխել ամբողջ քաղաքակրթութիւն մը:

Բիւզանդիոսի եւ Պարսկաստանի միջեւ յայտնուած Հայաստանը աշխարհագրական կարեւորագոյն կամուրջ էր, որուն ամբողջական տիրապետումը ճակատագրորոշ կ'ըլլար այդ օրերու կայսրութիւններուն կիրարկած քաղաքականութեան իրականացման առումով:

Արտաշատի ժողովը միակամ կ'որդեգրէր Յազկերտի ո'չ ըսելու որոշումը՝ իմացեալ մահուան գերադատումով չենթարկուելու թըշնամիին պարտադրանքներուն:

Կրօնափոխութիւնը ամբողջական տիրապետումի՝ իր բոլոր հասկացողութիւններով, միջոց էր պարզապէս:

Ազրայեճանի Յազկերտը հիմա կը պահանջէ փոխել մեր Սահմանադրութիւնը: Պաշտօնապէս: Այլապէս, կը սպանայ պատերազմով: Չէ փոխուած մեթոտը: Պարտադրանք եւ չկատարելու դիմաց՝ պատերազմի սպանալիք: Եթէ հազարամեակներ առաջ կրօնափոխութիւնն էր պահանջը ամբողջական տիրապետումի համար, հիմա սահմանադրափոխութիւնն է, նոյն նպատակին համար: Այլապէս, պատերազմ:

Ի սպառ կը բացակայի սակայն Արտաշատի ժողովը: Գոյութիւն չունին եկեղեցի-իշխանութիւն-զինուորական հրամանատարութիւն համակարգումն ու միասնականութիւնը: Ընդհակառակը: Խզուած են եկեղեցին եւ պետութիւնը: Պաշտօնապէս է հասարակութիւնը: Վարդանի փոխարէն իշխանութիւնները ներկայացնողները շատ արագ պատրաստ են ենթարկուելու սահմանադրափոխութեան պահանջներուն: Չի գումարիր նոր Արտաշատը:

Եթէ պարսիկ Յազկերտները, օրին, հաստատութեամբ կ'ուզէին ամբողջական հպատակումի ենթարկել հայ ժողովուրդը, ապա թուրքազորայեճանական Յազկերտները այսօր Սահմանադրութեան փոփոխութեամբ կ'ուզէին իրենց ենթակայութեան տակ առնել պահանջագրով, իր պատմական բոլոր իրաւունքներէն հրաժարած ժողովուրդ մը, որ ո'չ Արցախի վերամիակործան, ո'չ համայն հայրութեան իղծերու կենսագործման եւ ո'չ ալ պատմական իրաւունքներու վերականգնման ուղղութիւններով շարունակէ արարել, ստեղծագործել ու զարգանալ: Ժողովուրդ մը, որ յանուն կեղծ խաղաղութեան, համաձայնի սահմանադրական իրաւականութենէ դուրս բերել այդ բոլոր հիմնարկները: Ժողովուրդ մը, որ արցախեան Վարդանանցէն ետք չմտած անգամ Վահանեանցով շարունակելու Արցախի վերագաղթագրումին մասին եւ որեւէ կարելիութիւն չունենայ նոր Լուարսակի դաշնագիր կնքելու:

Մեզի պետք է ուրեմն նոր Արտաշատի ժողով մը, որ կը հրաւիրուի այս բոլորին գիտակից նոր իշխանութիւններու կողմէ: Որ Վարդանանցի խորհուրդով կը վերստեղծէ պետութիւն-եկեղեցի միութիւնն ու ներհասարակական համերաշխութիւնը: Որ արտաշատեան գաղափարախօսութեան կառչած, 88-ի Աւարայիի հետքերով կը յաջողի կազմակերպել դիւանագիտական, քաղաքական եւ ռազմական նոր Վահանեանց շարժում մը, թշնամիին պարտադրելու համար ոչ թէ այսօրուան կենտրոն պարտուողական «խաղաղութեան» պայմանագիր մը, այլ նոր Լուարսակի դաշնագիր մը:

ԿՈՂՄԵՐԸ ԿԸ ՔՆՆԱՐԿԵՆ ՀԱՄԱՍԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Պաղեստինեան Համաս շարժումը յայտարարեց, որ Զաթարիս ու Եգիպտոսի յանձնաժողովը (Իսրայէլի հետ գերիներու փոխանակման մասին առաջարկներուն իր պատասխանը:

Կը նշուի, որ Համասի արձագանքը դրական եղած է՝ ողջունելով զինադադարի դրութիւնը, պաղեստինցիներու մարդասիրական օգնութեան ապահովումը, Կազայի վերականգնումը, շըրջափակման չեղեալ նկատուիլն ու գերիներու վերջնական փոխանակումը: «Ռոյթըր» ծանօթացած է փաստաթուղթի նախագիծին: Ծրագիրը բաղկացած է 3 փուլերէ (Իսրայէլից՝ 45 օր)՝ իսրայէլացի գերիներու փոխանակում պաղեստինցի գերիներու հետ, Կազայի վերականգնումը, իսրայէլեան զօրքերու ամբողջական հեռացում եւ մահացածներու դիակներու փոխանակում:

Ըստ ծրագրի, կռիւն պետք է դադարեցուցուի անուազն 4,5 ամիսով: Գործակալութեան տուեալներով՝

Շար.ը՝ էջ 8

ԱԶՐԴԵՅՑԱՆԻ ՆԱԽԱԳՐԱԿԱՆ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

ԱԼԻԵՒ ԻՐ ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ՀԵՏ ՔՈՒԷԱՐԿԵՑ ԲՈՆԱԳՐԱԿԱՆ ԱՍԵՓԱՆԱԿԵՐՏԻ ՄԷՋ

Ազրայեճանի նախագահ Իլիլի Էլիեւն անոր ընտանիքի անդամները քուէարկած են բռնագրաւեալ Արցախի Հանրապետութեան մայրաքաղաք Ստեփանակերտի ընտրատեղամասերէն մէկուն մէջ: Այս մասին կը հաղորդեն ազրայեճանական լրատուամիջոցները:

Երեկ Ազրայեճանի մէջ տեղի ունեցաւ նախագահական արտակարգ ընտրութիւն: Ընտրատեղամասեր բացուած են նաեւ բռնագրաւեալ Արցախի մէջ:

Ազրայեճանի Ընտրական կեդրոնական յանձնախումբի նախագահին համաձայն, ընտրութեան նախնական արդիւնքները պիտի հրապարակուին փետրուարի 21-00-ին:

Ընտրութեան կը մասնակցին 7 թեկնածուներ, ներառեալ գործող նախագահ, իշխող «Ենի Ազրայեճան» կուսակցութեան թեկնածու Իլիլի Էլիեւը, որ երկիրը կը կառավարէ 2003-էն ի վեր:

Ալիլի Էլիեւն բացի առաջադրուած են նաեւ անկախ թեկնածու Չահիտ Օրուճը, «Ազգային ճակատ» կուսակցութենէն Ռազի Նուրուլլայեւը, «Մեծ արարչագործութիւն» կուսակցութեան ներկայացուցիչ, Երեսփոխան Ֆազիլ Մուսթաֆան, «Մեծ Ազրայեճան» կուսակցութենէն Էլշատ Մուսայեւը, «Ամբողջական Ազրայեճանի ժողովրդական ճակատ» կուսակցութենէն Կուտրաթ Չասանկուլիեւը եւ անկախ թեկնածու Ֆուատ Ալիեւը:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԴԵՍՊՈՒՆՈՒՀԻՆ

Երեքշաբթի, 6 փետրուար 2024-ին, Անթիլիասի մայրավանքին մէջ, Արամ Ա. վեհափառ հայրապետին այցելեց Լիբանանի մէջ Յունաստանի նոր նշանակուած դեսպանուհի Տեսփինա Յուրուպիուլու:

Վեհափառ հայրապետը ընդհանուր գիծերով ներկայացուց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան կառոյցն ու առաքելութիւնը եւ անդրադարձաւ Լիբանանի ներկայ կացութեան ու յատկապէս տնտեսական տագնապին եւ նախագահական ընտրութեան առնչուած աշխատանքներուն: Վեհափառ հայրապետը նաեւ խօսեցաւ անցեալ տարի Յունաստանի թեմին շնորհած իր հովուապետական այցելութեան եւ վարչապետին ու յոյն եկեղեցւոյ հոգեւոր պետին հետ ունեցած հանդիպումներուն մասին:

Դեսպանուհին, իր կարգին, վեհափառ հայրապետին ներկայացուց Յունաստանի կառավարութեան վարած ներկայ քաղաքականութիւնը՝ ընդհանրապէս Միջին Արեւելքը եւ յատկապէս Լիբանանը յուզող հարցերուն գծով:

ՉԱԽԱՐԿԱՎԱ. «Կ'ԱՎԿԱԿԱԼԵՆՔ, ՈՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԵԿԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԾԻՇԴ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ»

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնական ներկայացուցիչ Մարիա Չախարովա կ'ակնկալէ, որ Հայաստանի ղեկավարութիւնը ճիշդ ընտրութիւն կը կատարի հայ ժողովուրդի համար: Այս մասին ան յայտարարած է շաբաթական գորոյնի ժամանակ՝ մեկնաբանելով Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի խօսքերը այն մասին, որ Ռուսիոյ դաշնութիւնը այլ չէս ցի կրնար առանցքային գործընկեր ըլլալ անվտանգութեան ոլորտին մէջ:

Շար.ը՝ էջ 6

ՉՈՒԹԵՐԻՈՅ ՄԷՋ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԱԶՐԴԵՅՑԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՆԱԽԱԳՐԱՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ ԶԻ ԲԱՅԱՌՈՒԻՐ

Հայկական կողմը հաւանական կը նկատէ մարտին Չուիցերիոյ մէջ Հայաստանի եւ Ազրայեճանի Ազգային ժողովներու նախագահներու հանդիպումը: Այս մասին «Սփութիք Արմենիա»-ի հարցումին ի պատասխան յայտնած են Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային ժողովի նախագահ Ալեն Սիմոնեանի գրասենեակէն:

Շար.ը՝ էջ 6

«ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՐԱՆԱԿԵՐ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՎԵԼԵԻ ՄԷՋ ԿԱՅՈՒԹԵԱԼ ՄՐԱՆ ԶԵՆ ԶԳՏԻՐ»

Կ'ԸՍԷ ՓԵՆԹԱԿՈՆԻ ԲԱՆԲԵՐԸ

Միացեալ Նահանգներ Միջին Արեւելքի մէջ կացութեան սրման չեն ձգտիր եւ Իրանի հետ տագնապ չեն ուզեր: Այս մասին յայտնեց Փենթագոնի բանբեր Սապօրիսա Սիլկը:

Լրագրողները անկէ խնդրած են մեկնաբանել ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդին մէջ Մոսկուայի դիրքորոշումը, որուն համաձայն, Ռաշիսկային Միջին Արեւելքի մէջ տագնապ կը իրարի: «Ես պիտի ըսեմ, որ ամերիկեան զօրքերու վրայ աւելի քան 160 յարձակումներ կը յանգեցնեն շրջանին մէջ լարուածութեան աճի: Մենք Իրանի հետ տագնապի չենք ձգտիր: Մենք շրջանին մէջ աւելի լայն տագնապի չենք ձգտիր», հաստատած է Սիլկը:

Անոր համաձայն, Յորդանանի եւ Սուրիոյ սահմանին վրայ տեղակայուած ամերիկեան ուժերը, որոնք շիհական խմբաւորումներու կողմէ յարձակումի ենթարկուած են, «կ'աջակցին ՏԱՐԵԿ-ի ոչնչացման»:

Բանբերը ընդգծած է, որ 17 հոկտեմբեր 2023-էն ի վեր շրջանին մէջ ամերիկեան ուժերուն վրայ կատարուած է 168 յարձակում. 67 Իրաքի, 100 Սուրիոյ եւ 1 Յորդանանի մէջ: Ան նշած է, որ 19 նոյեմբերէն Եմէի հուսիներու Ան-սարուլլա շարժումը՝ 41 անգամ յարձակած կամ սպառնացած է առեւտրական նաւերուն:

ԿՈՉ ԶՕՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Սրբոց Վարդանանց տօնին առիթով, կոչ կ'ուղղենք որչ Լիբանանահայութեան՝ թելադրելով, որ հինգշաբթի, 8 փետրուար 2024-ին, փակ պահուին հայկական բոլոր վաճառատուներն ու հաստատութիւնները, որպէսզի մեր եկեղեցիներուն մէջ տեղի ունենալիք սուրբ պատարագներուն ու պաշտամունքներուն բերելիք մեր ժողովուրդին մասնակցութեամբ, մեր սեփական հաստատութեամբ մեծարեցնենք հաւատքի եւ հայրենիքի պաշտպանութեան համար արհաբար նահատակուած մեր քաջերն ու սուրբերը:

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԵ ՊԱՏՐԻԱՐԸԱՐԱՆ
ՀԱՅ ԱՐԵՎԵԼԱՆԱԿԱՆ ԵԿԵՆԵՑԻՆԵՐՈՒ
ՄԻՈՒԹԵԱԼ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՍԱՐՄԻՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՄԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ
ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅՈՑ

ՓՈՒՆԱՆ ԱՓ ՄԸ ՀՈՂԻ

ՄԱՐԴԱՍԵՐ ԲԺԻՇԿ, ՀՄԸՄ-ԱԿԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐ, ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻՉ ՏՈՔԹՈՐ ՏԻԳՐԱՆ ՉԱՓԱՆԵԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ՏԱՄՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Համեստության դասակարգում կրող, մարդասեր բժիշկ, ՀՄԸՄ-ական ղեկավար, ազգային գործիչ, տղայի Տիգրան Չափանյանի մահուան տասնամյակն է այսօր:

8 փետրուար 2014-ին, սուրիական տագնապի երրորդ տարին, երբ Հայկ պաշտպանը պաշարում էր աշխարհի խուճուկը, անապահով դրության պատճառով եկեղեցու մեջ սակավաթիվ յուզարկարարները ներկայություն ու հայր գեղեզմանատունը անհասանելի վայր մը դարձած ըլլալով՝ անոր մարմինը տեղադրուեցաւ Թեր Սենթ վարժարանի պարտէզներուն մէջ՝ որպէս ժամանակավոր դամբան: Հայկահայությունեան հանրածանօթ բժիշկ Տիգրան Չափանյան հողին կը յանձնուէր իր որդւոյն՝ տեր Գառնիկի աղօթքներով:

Առաքինի, ազնիւ, իմաստուն, անշահախնդիր ծառայող, Հայաստանի եւ հայ ժողովուրդի դասին հաւատարիմ պատուական հայրորդի մը: Երբ թղթատեղ քաներորդ դարու առաջին կիսուն Սուրիոյ եւ

կը կատարէր ան՝ նիւթական համեստ վարձատրութեամբ, որով հետեւ մէկ բանէ առաջ իր կոչումին յանձնառու էր:

Տիգրան Չափանյան ծնած էր Հայկ, 1929-ին, ան կրտսեր զաւակն էր Ուրֆայէ տարագրուած Ներսէս եւ Մարի ամուլին: Նախակրթութիւնը Ազգ. Սահակեան վարժարանի մէջ ստասայէ ետք կը յաճախէ Ամերիկեան քոլեճ, ուրկէ 1952-ին կը ստասայ Sophomore Science-ի վկայականը:

Տարի մը Ազգ. Հայկազեան վարժարանի մէջ ուսուցչագործելէ ետք, որպէս հաշուապահ, չորս տարի կը պաշտօնավարէ հաստատութեան մը մէջ:

Ուսման տենչը զինք կը հասցնէ Իտալիա՝ Փատովա, ուր կը հետեւի բժշկութեան 1956-1963 տարիներուն:

Վենետիկի մէջ կը մասնակցի Հայ ուսանողներու միութեան հիմնումին, ինչ գանազան գաղութներէ եկած ուսանողներ կը համախմբուէին, իւրաքանչիւրը իր գաղութի մասին կը դասախոսուէր:

ստանայ վահան ու վկայագիր, ուր գրուած է՝ «Մասուն առողջ հաւաքականութեան մը կերտումին ձեռնարկը ու ծառայութիւնները մեծապէս գնահատելով՝ կը տրուի այս վկայագիրը»:

Սուրիահայ օգնութեան խաչի Շրջանային վարչութեան Առողջապահական յանձնախումբը կը պատուէ զինք «Ծառայող բժիշկ» գնահատագիրով՝ 30 մարտ 2007-ին:

Ազգ. Սահակեան վարժարանի հիմնադրութեան ութսունամեակի տօնակատարութեան ընթացքին, 1 դեկտեմբեր 2007-ին գահատագիր կը ստանայ վարժարանին մէջ երկարամեայ վաստակաշատ ծառայութեան համար:

1982-ին Բերիոյ թեմի Ազգային իշխանութեան կողմէ կը ստանայ «Գիր օրհնութեան եւ գնահատանքի»: Իր անդրախնդիր այցելութեան ընթացքին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. կաթողիկոսը կը պարգևատրէ զինք «Կիլիկեան ասպետ»-ի շքանշանով, 10 ապրիլ 1996-ին:

Սփիւռքահայ կեանքին մէջ, Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան երդուելու շարքայիններու կողքին, կը գործէ համակիրներու հաւատարմութեան մը՝ ազգային կեանքի եւ յարակից միութիւններուն մէջ:

Տղայ Տիգրան Չափանյան այդ բանակի գաղափարապաշտ գիտնորը մնաց մինչեւ իր վերջին շունչը:

Տղայ մը ընտանիքին անուանուող առաջը առնելով, անոր սերունդներուն հաւաքները, այլ ազգայիններու՝ ղոկու. Վազգէն Սելեանի, գնդապետ ժողով Պայրամեանի եւ իրենց կիներուն ներկայութեան, պղծի սեղանին շուրջ, ան աշխուժ եւ գուրաբախօս անձնաւորութիւն մըն էր:

Իբրեւ բժիշկ, Հայկի մտայնութեան խորթ, ժամանակէ առաջ հասած էր: Ախտահանալու ընթացքին որոշում կայացուցելու համար յաճախ կը դիմէր իր գործարարներին, երեսուցի, որ այսօրուան արդի ժամանակներուն բժիշկները կ'ընեն իրենց դիմաց բաց համակարգիչի ճամբով՝ հասնելու բժշկական աշխարհի ծալքերուն:

Ան դեղեր պատուիրելու հարցով ժառ էր, բան մը, որ կը ինչպէս հիւանդին նիւթականը, եւ դարմանումը բնական ուղղութեան մէջ կը դիմէ՝ բարդութիւններու առաջը առնելով:

Թերեւս տղային մահուան օրերուն էր, տասնամեակ մը առաջ, երբ ժննդի բժիշկի կը տեղեկացնէր անոր միջամտութեան մասին: Չգայնութիւն ունենալով գետնապիստակին հանդէպ, հակազդեցութիւնը եղաւ կոկորդիս սեղմումը եւ շնչախեղձ վիճակ մը, տղայը շտապ օգնութեան ինքնաշարժ արագութեամբ հասաւ. եւ սրկուած մը ընելով՝ շնչառութիւնս վերականգնեց:

Ժննդի բժիշկս հաստատեց, որ տղայը Տիգրանը կեանքս փրկած էր:

Սուրիահայ գաղութի պատմագիրը իր աշխատասիրութեան ընթացքին պիտի հանդիպի Տիգրան Չափանյան բոլորանունը հայ մարդուն, որ յարգուած էր գաղութահայ հոսանքներուն կողմէ անխտիր: Անոր գործունէութիւնը դաստիարակիչ ու ներշնչման օրինակ պիտի հանդիսանայ զայլք սերունդներուն:

Իր մահուան տասնամեակին առիթով, անոր իշխանակի վերականգնումը երախտագիտական պարտաւորութեան մը գիտակցութեամբ, կ'արտագրէ իր ինքնակենսագրութեան վերջաբանը. «Հայարտութեամբ կը կրէր ՀՄԸՄ-ի պէճը կրօնքի վրայ, ՀՄԸՄ-ով բարձրացած ըլլալու երջանկութիւնը ունիմ սրտիս մէջ: Աշխատած եմ իմ լաւագոյնը տալ միութեանս»:

Խորէն Ա. Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսին հանդիպումը՝ ՀՄԸՄ-ական պատասխանատուներու եւ մարզիկներու հետ, Բերիոյ թեմի այցելութեան առիթով, դեկտեմբեր 1972-ին:

Երբ. տղայ. Տիգրան Չափանյանի արիւնէն հասած այս նկարը Հայկի Թելի պատմական ակումբին մէջ առնուած է 2 դեկտեմբեր 1981-ին: Վաստակաշատ երեք տղայներու պարգևատրում է, ոմանց ձեռքը յուշադրօշ կայ: Կեդրուը նստած է Շրջանային վարչութեան ատենապետ Պարգե Միսիրեանը:

- Նստած ձայնէ՛ աջ. 1. Արամ Տէր Ղուկասեան, 2. Ալիշան Աճեմեան, 3. Մանուկ Յովհաննեսեան՝ «ՍՈՒՆԱ ՄԱՐԵ», 4. Արսէն Տէր Ղուկասեան, 5. Պարգե Միսիրեան, 6. (???), 7. Անդրանիկ Աթթարեան, 8. Գեորգ Ըսիկեան, 9. Յակոբ Բախրեան: Երկրորդ շարք՝ ձայնէ աջ, 10. Արախամ Արսէն, 11. Ծորձ Տառլէ, 12. Սարգիս Ճապարջուրեան, 13. Սարգիս Ալան, 14. Թադէոս Թիւթեան, 15. Անդրանիկ Սեդրակեան, 16. Երուարդ Ժնիոյեան՝ «ԱԲԵԼԼԱ», 17. Յակոբ Բէշիշեան՝ «Ֆանձարի ղեկավար», 18. (???), 19. (???), 20. Յովհաննէս Խաչատուրեան: Երրորդ շարք՝ ձայնէ աջ, 21. Պաղտասար Թիւրպենտեան, 22. Աճ Թումայեան՝ «ՅԵՂՈՒՄԻՍԿԱՆ ԱԼ ՊՈՍ»-ի հրատարակիչ, 23. քոյր Անահիտ Խուպերեան, 24. քոյր Մարի Պաղտասարեան՝ «Պաղտիկ», 25. Խորէն Նազարեան, 26. Ալեքսան Իսկենտերեան, 27. Լեւոն Պազգայեան, 28. Չաւեն Տերվիշեան, 29. Տիգրան Չափանյան, 30. Յակոբ Էլիճեան, 31. Սուրեն Նազարեան:

Լիբանանի մամուլը, այսօրուան մտայնութեան «յոռի» ծանուցումներու պիտի հանդիպի: Հայ բժիշկներ, որոնք կը հրապարակեն իրենց դարմանատուներուն եւ մասնագիտութիւններուն մասին, ուր շարքաբան օր մըն ալ յայտարարած են՝ ԶՐԻ ԸՆՆՈՒԹԻՒՆ ԱՂԲԱՏԵՐՈՒՄ ԶԱՄԱՐ:

Հայկի մէջ այդ բժիշկներու նախապէս էր տղայ. Յարութեան Տէր Ղազարեանը՝ որպէս մարդասիրութեան անզուգական օրինակ: Մերձակա Մումպուճ աւանին մէջ գործած է տղայ. Գարեգին Երեցեանը: Երկուքն ալ Յեղասպանութենէն վերապրած, գրական ժառանգութիւն ալ ձգած են:

Նոր ժամանակներուն՝ Հայկի փառքի օրերուն, թէեւ աղքատ հասկացողութիւնը գրեթէ անհետացած էր, սակայն կարիքաւորներու ծառայութեան կոչուած բժշկական եւ ընկերային հաստատութիւններ կը գործէին:

Այս հաստատութիւններէն Սուրիահայ օգնութեան խաչը, Նոր Գիւղ աւանին մէջ, նախքան այժմու ընկերաբժշկական կեդրոնի կառուցումը, ծնողոյն մասնաճիւղի տնօրինումով, Նոյն հողին վրայ ունէր համեստ դարմանատուն մը, որուն այցելու բժիշկն էր Տիգրան Չափանյանը:

Այլ հայաշատ շրջանի մը՝ Պոսթան փաշայի պողոտային վրայ, արդէն հարիւրամեակ մը առաջ հիմնուած էր միջարանուսանական հաստատութիւն մը՝ ՀԱՅ ԾԵՐՄԱՆՈՑ-ը, ուր շուրջ հարիւր եւ երեսուն մամիկներ ու պապիկներ կ'ապրէին: Չանոնք խնամող բժիշկներէն էր Տիգրան Չափանյանը:

Հայկի ազգային վարժարաններու աշակերտներու քննութեան կոչուած նուիրեալ բժիշկներու շարքին կը հանդիպէիք Տիգրան Չափանյանին:

Վերոնշեալ կառուցներու իր մարդասիրական ծառայութիւնը

Շնորհավոր վերադառնալով՝ սպայի աստիճանով կը կատարէ իր բանակային, ապա գիւղական ծառայութիւնը:

Վարչական թուականներուն Սուրիան ապրեցաւ իրեայաջորդ վարչափոխութիւններու եւ քաղաքական վերիվարումներու շրջան մը, որուն իբրեւ հետեւանք՝ գաղութի ղեկավար դիմէր արտասահման գաղթեցին, իսկ տղայը Տիգրան Չափանյան այդ բացը գոցելու կոչուած կամար էր գարգացած անձնաւորութիւններէ մին հանդիսացաւ:

1967-ին Ազգիքէ շրջանին մէջ կը հաստատէ իր սեփական դարմանատունը:

1968-ին ընտանիք կը կազմէ՝ կեանքի ընկերուին ընտրելով Տալիթա Պայրամեանը: Անոնք կը բախտատուորին երեք շնորհալի մանչերով, որոնք իրենց հօր օրինակին հետեւելով՝ կը ծառայէն գաղութահայ կեանքին մէջ: Տէր Գառնիկ քիչ. (Ներսէս) Հայկի Ս. Բառասնից Մասկանց մայր եկեղեցույ հովին է: Բաժնի բժիշկ, Վանքուվըրի մէջ կը վարէ Համազգայինի վարչութեան ատենապետի պաշտօնը: Յովիկը՝ քիմիագետ, Ֆիլատելֆիոյ մէջ կը ծառայէ որպէս սարկաւազ:

Հայկահայ հասարակական կեանքի ծառայութեան անսահման դաշտ մուտքս 1976 կամակային էր, երբ երիտասարդութեան սեմին՝ մաս կազմեցի տղային գլխաւորած ՀՄԸՄ-ի վարչութեան: Կողքին նստած՝ ատենադպիրն էի, հանդարտաբարոյ, խոհուն անձնաւորութիւն մը՝ լրջութեան պիտակը ճակատին: Իր կողմնացոյցի սլաքը պարկեշտութեան, ուղղամտութեան, անշահախնդրութեան եւ աշխատասիրութեան կ'առաջնորդէին մեզ:

Անցի բան վաթսուս տարիներ ՀՄԸՄ-ը եղաւ իր ծառայութեան առաջին բնագաւառը, արդէն 1942-ին սկաւառական շարքերուն մէջ էր, մինչեւ արտասահման մեկնումը հասած էր վարիչի պաշտօնին: Զոյճի ուսանողութեան տարիներուն սկաւառական խումբերուն կը դասախօսուէր անգլերէն թարգմանած Sir Baden Powell կեանքէն: Մասնակցած էր Էտնէի (Լիբանան) Համաարաբական սկաւառական բանակումին:

1968 թուականէն սկսեալ՝ աւելի քան երեսուն տարիներ եղած է ՀՄԸՄ-ի տեղական եւ շրջանային վարչութեանց անդամ եւ ատենապետ: Ներկայ եղած է Ընդհանուր ժողովներու, յատկապէս՝ առաջին ժողովին 1974-ին, Պէրիոթի մէջ, լուսահոգի եղբայրներ Պարգե Միսիրեանի եւ Սուրեն Նազարեանի հետ, ուր հիմը դրուեցաւ համազգային կառուցին, եւ ընտրուեցաւ առաջին Կեդրոնական վարչութիւնը:

Սկաւառական բանակումներու մեկնողներուն բժշկական քննութիւնը իր խղճի պարտքն էր, տղային դարմանատան ղուրջ բաց էր ՀՄԸՄ-ական բոլոր մարզիկներուն առջեւ: Ան անվճար կը կատարէր այս պարտականութիւնը, նաեւ ժողովներու ընթացքին կը քննէր մասնագետ բժիշկներու ղեկագիրները՝ նախքան անոնց վաւերացումն ու վճարումը:

Այսքան հանդարտ եւ խոհուն մարդուն գրիչը, որով կը ստորագրէր ղեկագիրները, օր մը յանկարծ թռիչք առաւ, ղեկագիրի մը սերտորոտութեան պահուն, անպարկեշտ երեւոյթի մը պատճառով:

ՍՕ հաջի Ազգային պատասպարանի փոքրիկները անմասն չէին անոր ինամընէ:

Շողովական կեանքին մէջ Թիւթի ակումբի երեկոյեան բնակիչներէն էր, Նարիսի սեղանին դիմաց՝ ան խաղընկերն էր համեստ արիեստաւորներուն:

Իր յաճախած նախակրթարանին՝ Ազգային Սահակեան վարժարանին հոգաբարձութեան մաս կազմած էր ան տասնվեց տարիներ անընդհատ՝ իբրեւ ատենադպիր եւ ատենապետ:

Բերիոյ թեմի Ազգային գաւառական ժողովի երեսփոխան ընտրուած էր երկու շրջան՝ 1968-1988 տարիներուն, մաս կազմելով դիւանին՝ ատենադպիրի պաշտօնով:

Ազգ. վարչութեան Զարգացական ժողովի անդամ եղած էր հինգ անգամ՝ ատենադպիրի եւ ատենապետի պաշտօններով: Իբրեւ Բերիոյ թեմի պատգամաւոր՝ երկու առիթներով ներկայ եղած է Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան Ազգային ընդհանուր ժողովներուն Անթիլիասի մէջ:

Ան հայկապահայութեան ներկայացուցիչներէն էր նախանգային կառավարման խորհուրդին մէջ, որուն անդամ ընտրուեցաւ 1976-ին եւ գործեց տղայ տարիներ:

1993-ին՝ ՀՄԸՄ-ի հիմնադրութեան եօթանասունհինգ ամեակին առիթով, Շրջանային վարչութեան կողմէ պարգևատրուեցաւ «Ծառայութեան» շքանշանով: Ապա 1998-ին ստացաւ Կեդրոնական վարչութեան գնահատագիրը:

Հայ ծերանոցի պատասպարտներուն շուրջ քան տարի ծառայութեան համար 1994-ին խնամակալութեան կողմէ ստացաւ «Գնահատանք Հայկի Հայ ծերանոցի ծառայութեան» շքանշանը:

5 սեպտեմբեր 1996-ին՝ «Արաք բժիշկի օր»-ուան տօնակատարութեան առիթով, Հայկի բժշկական սենտիքային կողմէ կը

Տղայ. Տիգրան Չափանյանի Իտալիա ուսանողութեան օրերուն:

ՄՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ԶՕՐԱՎԱՐԱՅ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ՝ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԷՉ Նախագահութեամբ՝ ՆՍՕՏՏ ԱՐԱՄ Ա. ՎԵՐԱՓՈՒՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ Հինգշաբթի, 8 փետրուար 2024-ի առաւօտուան ժամը 10:00-ին, Սրբոց Վարդանանց տօնին առիթով, Անթիլիասի մայրավանքի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր տաճարին մէջ պիտի մատուցուի Ս. Եւ անմահ պատարագ:

Պիտի պատարագէ ու քարոզէ՝ ԳԵՐՇ. Տ. ԿՈՄԻՏԱՍ ԱՐԲ. ՕՅԱՆԵԱՆ Ս. պատարագի աւարտին, վեհարանին դահլիճին մէջ, աւանդութեան համաձայն, վեհափառ հայրապետին գլխաւորութեամբ եւ միաբան հայրերու ու դպրեանքի սաներու մասնակցութեամբ տեղի պիտի ունենայ Սրբոց Վարդանանց գօրավարաց տօնի ոգեկոչում՝ վարդանաշունչ երգերու միաբերան կատարողութեամբ: Ապա, հայրապետը պիտի փոխանցէ Վարդանանց եւ Դեռնոյեանց պատգամը:

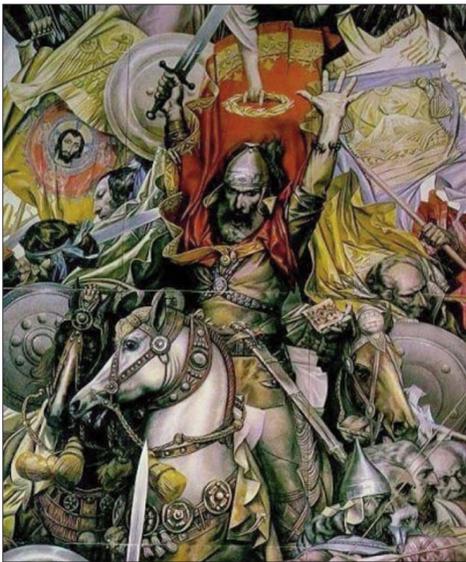
Կոչ կ'ուղղենք մեր ժողովուրդի գաւակներուն մասնակցելու Վարդանանց նուիրուած՝ Ա. պատարագին եւ վեհարանի մէջ կատարուելիք յայտագիրին, որպէսզի Սրբոց Վարդանանց ոգիով լիցնաւորուած ու վերանորոգուած՝ ազգովին շարունակենք մեր եկեղեցանուէր եւ ազգաշէն գործունէութիւնը:

ԴԻՒՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

«ՎԱՍՆ ԶԱԲԱՏՈՅ ԵՒ ՎԱՍՆ ԶԱՅՐԵՆԵԱՅ»

(ՎԱՐՂԱՆԱՆՑ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ)

Վարդանանց պատերազմը հայոց պատմության մեջ ամենաճակատագրական անկիւնադարձերէն մէկն է: Ան հայ ժողովուրդի ամենէն ժողովրդական եւ կրօնա-ազգային բնոյթ ունեցող տօներէն մէկն է, որուն յիշատակումը կը կատարուի ամէն տարի համայն հայութեան կողմէ:

Ոմանց կարծիքով, Ե. դարու կիսուն մղուած պատերազմը սոսկ քաղաքական բնոյթ ունէր՝ ցուցաբերելով Նաե կրօնական մտահոգութիւններ: Ըստ այս մարդոց մտածողութեան, Վարդանանց պատերազմի յիշատակումը յանուն ազգային արժանապատուութեան մղուած ռուսական պայքարի մը ռզեկոյումն է... հայ ժողովուրդի գոյատեւման անբեկանելի կամքին ուժը խորհրդանշող սրբացած աւանդ մը, զոր ժառանգած ենք մեր դարաւոր անցեալէ:

Ուրիշներու համար Վարդանանց պատերազմի միակ նպատակն ու զորդապատճառը կրօնական էր: Ան մղուեցաւ խղճի ազատութեան համար՝ ի խնդիր քրիստոնէութեան պահպանման: Ըստ իս, անխախտ պահելով հանդերձ Աւարայրի «հաւատամարտ» մը ըլլալու հանգամանքը, պէտք է Նաե յիշատակենք զայն որպէս «հայրենամարտ», որովհետեւ ըստ Վարդանանց ռուսերու վկայաբանութեան, 451 թուականի հայոց ծառայումը Սասանեան կայսրութեան դէմ «Վասն հաւատոյ եւ վասն հայրենեաց» էր:

Տարակոյս չկայ, որ ինկագորոգ դարու մեր սրբազան պատմիչները՝ Եղիշէ եւ Փարպեցիին, կը շեշտեն պատերազմի կրօնական հանգամանքը՝ իր բոլոր տուեալներով, որոնք տեղի ունեցան պատերազմի նախորեակին ու վաղորդային: Բայց Վարդանանց պատերազմը կը մղուէր Նաե մարդկային անբնաբարեղի իրաւունքներու, ինչպէս Նաե ազգային ինքնուրոյն մշակոյթի եւ դիմագիծի պահպանման ի խնդիր:

Քրիստոնէութենէ դէպի գրադաշտականութիւն հաւատափոխութեան իր պահանջը պարտադրելու համար Յակոբեան Բ. ծանր տուրքերու եթարկած էր ոչ միայն հայ եկեղեցականներն ու վանքերը, այլ Նաե՝ հայ նախարարութիւնները, բռնաբարած էր անոնց մարդկային իրաւունքները: Դեռեւաբար Վարդանանց պատերազմը հաւաքական ինքնաբերական պայքար էր՝ հայոց հաւատքին եւ իրաւունքներու պաշտպանութեան ի խնդիր: Վարդան է իր ուխտապահ գինուրները իրենց քրիստոնէական հաւատքին եւ հայրենիքին համար իրենց կենսքը զոհեցին:

Սովորութիւնն դարձած է Վարդանանց պատերազմը սահմանափակել սոսկ Աւարայրի ճակատամարտով եւ յայտարարել, որ Վարդան է իր 66 հազար զինակիցները ռազմապէս կորսնցուցին, բայց բարոյապէս յաղթանակեցին: Իրականութիւնը այն է սակայն, որ Վարդանանց հաւատամարտը թէեւ 26 մայիս 451-ին սկսաւ, բայց շարունակուեցաւ ամբողջ 33 տարի, մինչեւ

484-ին, այսինքն մինչեւ Նուարսակի դաշնագրի ստորագրումը, երբ հայ ժողովուրդը կրցաւ տիրակալ կրօնական եւ քաղաքական որոշ ազատութիւններ: Այլ խօսքով, Աւարայրն ու Նուարսակը անջակտեւորէին կապուած են իրարու:

Ժիշդ է, որ 26 մայիս 451-ին ռազմապէս պարսիկներ յաղթանակ մը տարին հայոց վրայ, բայց իրենց նպատակին չհասան: Աւարայրի ճակատամարտը թէեւ ռազմական պարտութիւն մըն էր հայոց համար, բայց իրականութեան մեջ ժողովրդային յաղթանակ մըն էր: Դայեր թէեւ կորսնցուցին ճակատամարտ մը, բայց փոխելով իրենց ռազմավարութեան եղանակը՝ կ'ըլլէին շահեցան «պատերազմը»: Վերջին հաշուով, անոնք հասան իրենց նպատակին: Ժիշդ է, որ Աւարայրի ճակատամարտի յաջորդ տարիներուն պարսիկներ մեծ զոհումներ գործեցին Գալատի մէջ: Դեռնոյ էրեք եւ բազմաթիւ հայ եկեղեցականներ անգթորէն սպանուեցան: Գալատի տարածքը Գալատի տարածքէն Գալատի տարածքն էր իրենց 13 տարիները:

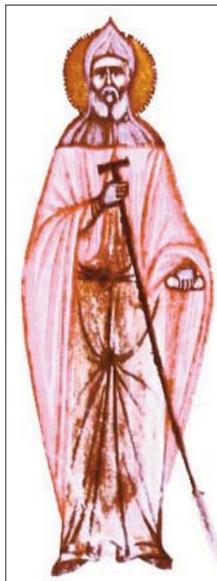
Բայց Վարդանանցի ռզեկոյ նոր սերունդը շարունակեց սրբազան պայքարը: Յատկապէս, Վարդանի յերոզորդի Վահան Մամիկոնեան շարունակեց առճակատումը՝ հրոսակային եւ հայդուկային կռիւներով: Իր եօթը հազար իրազանց բանակով պաշարեց Արարատի լանջերուն վրայ գտնուող Ակոռի գիւղը եւ շախմախեց հոն հաստատուած պարսիկ բանակին մէկ գործաւոր: Այնուհետեւ, երեք այլ վայրերու մէջ յաղթանակներ տանելով, պարսից դէմ եղող հայոց դիմադրութիւնը շարունակեց: Ի վերջոյ, պարսից արքայ Վաղարշ իմաստութիւնն ունեցաւ եզրակացնելու, որ բռնի ուժով պիտի չկարենար լուծել հայրկանի հարցը: Դեռեւաբար 484 թուականին Դեր եւ Զարեանդ գաւառի Նուարսակ գիւղին մէջ դաշինք մը կնքեց հայոց հետ: Նուար-Նակի դաշնագրին գլխաւոր պայմաններն էին՝ ա) կրօնական ազատութիւն շնորհել հայ ժողովուրդին, բ) արգիլել մեհեաններու շինութիւնը Գալատի մէջ, գ) պետական մեքենան վարել արդարութեան եւ մարդկային իրաւունքներու սկզբունքով:

ՎԵՐ. ԴԿՏ. ՎԱՍՆ Յ. ԹՈՒՌԻԿԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 6

ԵՂԻՇԷ ՎԱՐՂԱՊԵՏ ԵՒ ԱՆՈՐ «ՎԱՍՆ ՎԱՐՂԱՆԱՆՑ ԵՒ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ» ԵՐԿԻՆ ԶԱՒԵՐԺԱԿԱՆ ՊԱՏԳԱՄԸ

Եղիշէ Վարդապետ Վարդանանց հաւատամարտի ակնատես եւ մասնակից դիցազներգու պատմիչն է, եւ հայկական պատմագիտական գրականութեան գանձարանին մէջ իր պատուաւոր տեղը ունի անոր հեղինակած «Վասն Վարդանայ եւ հայոց պատերազմին» երկը: Եղիշէ Վարդապետի կենսագրութեան մասամբ անանդակ, մասամբ ալ իրական տեղեկութիւնները գրուած են «Ճամբնտիր»-ին մէջ՝ անանուն գրիչի կողմէ:

Եղիշէ Վարդապետ ծնած է Ե. դարուն սկիզբը: Գիրերու գիտէն ետք բացուած դպրոցներէն մէկուն մէջ եղաւ Սահակ Պարթեւի հայրապետի եւ Մեսրոպ Մաշտոց Վարդապետի աշակերտը եւ հայրենի կողքին սորվեցաւ յունարեն, ասորերէն եւ պարսկերէն:

Իր դասընկերներ Մովսէս Կորեանցիի, Դաւիթի, Մամբրէի եւ այլոց հետ հաւանաբար 434-ին յունական դպրութեան կերտու Արեւսանդրոյ իմաստասիրական դպրոցը ուղարկուեցաւ, ուսումը շարունակելու եւ յատկապէս լեզուներ սորվելու ու թարգմանու-

թեան արուեստին մէջ հմտանալու համար: Եգիպտոս ուսանողութեան շրջանին Եղիշէ շրջեցաւ Պաղեստինի տնօրինական սրբավայրերը եւ յատկապէս այցելեց Թափօր լեռ, որուն մասին հետագային ճշգրիտ նկարագրութիւններ տուած է իր Այլակերպութեան ճառին մէջ:

Արեւսանդրոյ մէջ Եղիշէ եւ իր ընկերները իրենց դաստիարակ ունեցան հմուտ աստուածաբան Կիրէղ Արեւսանդրացիին:

Արեւսանդրոյ դպրոցը յաջողութեամբ աւարտելէ ետք, Եղիշէ եւ իր դասընկերները Նաւով ճամբայ ելան հայրենիք վերադառնալու համար: Շուրջ մէկ վրայ փոթորիկի բռնուեցան, ուղղութիւնը կորսնցուցին, յետոյ անցան Աթէնք, հոնկէ՝ Պոլիս, եւ երկար ճանապարհորդութենէ ետք Գալատի մտան: Անոնք հայրենիք հասան շուրջ 441-442-ին, երբ իրենց ուսուցիչներ Սահակ Պարթեւի հայրապետ եւ Մեսրոպ Մաշտոց Վարդապետ արդէն վախճանած էին:

Եղիշէ Վարդապետական աստիճան ստանալէն ետք հայոց սպարապետ Վարդան Մամիկոնեանի քարտուղարը եղաւ:

Պարսից Յակոբեան Բ. արքայից արքայ իրովարտակ ուղարկեց հայոց մեծամեծներուն, պահանջելով ուրանալ քրիստոնէութիւնը, գրադաշտական դառնալ եւ երկրպագել արեգակին ու կրակին:

Հայոց մեծամեծները Յովսէփ Ա. Զողոցմեցի կաթողիկոսին գլխաւորութեամբ Արտաշատի մէջ ժողով գումարեցին եւ պատասխան նամակով մերժեցին կրօնափոխութեան պահանջը:

Արքայից արքային հրամանով հայոց նախարարները Տիգրան Բ. արքային կանչուեցան: Պարտադրանքի տակ անոնք ստիպուած եղան ուրացան իրենց հաւատքը, որպէսզի կարենան հայրենիք վերադառնալ:

Նախարարներուն հետ բազմաթիւ մոգեր, մոգապետներ եւ գործեր Գալատի մտան դրուեցան: Թագաւորին հրամանն էր՝ եկեղեցիները քանդել, ատուղաններ կանգնեցնել եւ հայութիւնը գրադաշտական դարձնել:

Նախարարներուն ուրացութեան լուրը իրենցմէ առաջ հասաւ Գալատի: Հայոց ինքնավարականութիւնը որոշեց ամեն գնով դիմադրել:

Նախարարներուն, մոգերուն եւ պարսիկ զօրքերուն Գալատի հասնելէ ետք, ժողովրդային դիմադրութիւնը, Դեռնոյ էրեցի գլխաւորութեամբ, սկսեցին ծառայել: Ամբողջ ժողովուրդը ոտքի կանգնեցաւ՝ պաշտպանելու համար իր հաւատքը, ինքնութիւնը, ազգութիւնը եւ մշակոյթը:

Յակոբեան Բ. Մուշկան Նիսաւաւորութի հրամանատարութեամբ երկու հարիւր հազարնոց իսկայ բանակ մը ուղարկեց Գալատի:

Սպարապետ Վարդան Մամիկոնեանի հրամանով հայոց վաթսուկնոց հազարնոց զօրքը հաւաքուեցաւ եւ առաջ շարժեցաւ՝ դիմագրաւելու պարսկական

ԱՍՊԵՏ ՄԱՆԹԻԿԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 6

ԻՄ ՍԻՆՆԱԿԸ - ՉԵՐ ԱՇԽԱՐՀԸ

ԹԵ ԻՆՉՈՒՒ ԱՅՍՈՐ ԱՆՉՈՐ ԵՆՔ ՆՈՐ ԱՒԱՐԱՅՐՆԵՐ ԳԻՍՎԱՅՆԵԼՈՒ

(ՎԱՐՂԱՆԱՆՑ, 1573-ԱՍԵՆԱԿ)

Վերե յիշուած հարցադրումին համապարփակ պատասխանը հաւանաբար կրնայ ըլլալ այն, որ մենք ազգովին կորսնցուցած ենք հաւաքաբար դիմակայելու մեր երեքմիկ կարողականութիւնը, անէլին, գիտակցութիւնն ու պատրաստակամութիւնը:

Այլապէս ալ այս տողերը չեն միտիր ստորագրահատելու, նուաստացնելու մենք մեզ, որքան՝ յայտնելու ճշմարտութիւն մը անսեպեթ, որ կը վերաբերի հայրութեան, ազգային մեր պարունակին եւ առօրեայ կենսքի մէջ արձանագրուած բազմատեսակ «խեղճութիւն»-ներու, որոնց ակնատես վկաններն ենք ազգովին:

Փաստօրէն 451-ի Աւարայրի պատերազմը պարտադրուած էր եւ ունէր յստակ ու մեկին պատճառ: Պարսիկ արքայ Յակոբեան Բ.-ի աշխարհաքաղաքական երազներն ու նկրտութիւնները բացայայտ էին. ճշմարտութեան հայրութեան վրայ, ընդունիլ տալ գրադաշտական կրօնը եւ հայութիւնը պարպել իր ինքնութենէն, հաւատքէն:

Ձեռով մը այս պատերազմը ճակատակազարուած էր ընդդէմ հայութեան, օրուան քաղաքական, գիւղարական ու կրօնական խաւին, որպէսզի կարենան ապացուցել իրենց զիրենք. վերջնէ թշնամիին նետած ձեռնոցը, տեր կանգնի ազգային-քարոյական արժէքներու ու ատով ներկայանալ ապագայ սերունդներուն:

Ժիշդ է, որ հայութիւնը 301-ին ընդունած էր քրիստոնէութիւնը իբրեւ պետական կրօն ու դար մը ետք (406թ.) ստեղծած՝ իր սեփական այրութեան, այրուհանդերձ, թշնամի կրօնութիւններ՝ Պարսկաստան ու Բիւզանդիոն, բաժնած էին Գալատի (387թ.) երկու մասի: Արշակունեաց թագաւորութիւնը դեռ կը փորձէր պահել ու պահպանել ազգային դիմագիծն ու պետականութիւնը:

Հայոց ազգային ու պետական կենսքը տակալ կը վաթարանար մէկ կողմէ Բիւզանդական կայսրութեան ուղղակի ճշմարտներու եւ միւս կողմէ՝ Պարսկաստանի քաղաքական ու կրօնական սադրանքներուն պատճառով:

Հայոց աւագանին Տիգրանի հրաւիրելու յազմերեւան միտումները յստակ էին. բարոյապէս ու գիշումներու տանի գիրենք: Թէեւ հայ աւագանին առերես ընդունած էր կրօնափոխ ըլլալ, սակայն հայրենիք վերադարձով՝ անոնք վճռած էին դէմ դնել թշնամիին եւ պատրաստուիլ պատերազմի: Արտաշատի ժողովին հայ ազգի հոգեւոր ու քաղաքական դասը ընկած էր կացութիւնը եւ որոշած՝ դիմակայութիւնը:

Պարսիկ մոգերու (700) Գալատի մտուեցաւ ազգանշան եւ անոնք թշնամանքին: Անոնք կը միտէին գրադաշտական քարոզչութիւն կատարել եւ քանդել եկեղեցիները:

Հայութիւնը կը ստեղծէր վիճակ մը, երբ Անզղ գիւղի մէջ կը գգնէրէր մոգերը եւ իր կարգին ազգանշանը կու տար մտաւոր ճակատամարտ:

Պարսկական զօրքը Մուշկան Նիսաւաւորութեամբ ըրավարի գլխաւորութեամբ մուտք կը գործէ Գալատի: Վասպուրական աշխարհի Դեր եւ Զարեանդ գաւառի մօտ, Տրմուտ գետի ափին, Աւարայրի դաշտին վրայ, 451-ին Վարդան Մամիկոնեան հայոց զօրքին զլուխ անցած՝ կը պատերազմի գերագոր պարսիկ բանակին դէմ:

Ճակատամարտի նախօրէին Յովսէփ Զողոցմեցի կաթողիկոսին, Դեռնոյ Վանաւորեցի ու հրամանատար Վարդանի ճառերը ռզեշնոյ էին եւ տիրական: Ամէն գնով նետուիլ պայքարի դաշտ՝ յանուն ազգային արժանապատուութեան եւ վասն կրօնի պաշտպանութեան:

Հայ գիտնորները առաջին ժամերուն կ'արձանագրեն մեծ յաջողութիւն, սակայն տակալ անոնք տեղի կու տան, երբ պարսիկ բանակը հայոց դէմ կը հանէ յաւելեալ ուժերով գիտուած բանակային ստորաբաժանումներ: Հայոց հրամանատարի եւ 1035 գիտնորներու նահատակութեամբ վերջ կը գտնէ ճակատամարտը:

Այսպէս ըսած, հայոց բարոյական յաղթանակով վերջ չէր գտներ Աւարայրը: Սակայն երեսուն տարի ետք, 484-ին, կը կնքուէր Նուարսակի դաշնագիրը՝ շնորհիւ Վահանեանց փարթիզական կռիւներուն: Հայու բազուկը կը պարտադրէ ինքզինքը:

Եթէ երբեք օրին յազմերտեսան աշխարհաքաղաքական քարտեագրումը յստակ էր, այսօր հայոց պետական կենսքի ու առիաստարակ հայութեան առօրեային մէջ կը վիտան ու անկայ են այնպիսի թըշնամական ու բնաշինը ընող քարտեագրումներ, որ մարդ կրնայ շշմիլ ու պահ մը հիւսաբափիլ՝ ի տես

ՀԱՍԲԻԿ ԳԻՆԼԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 6

ՔԱՋՆ ՎԱՐՂԱՆԻ ՄՊԱՍՈՒՄՈՎ

«Նանի՛, կրնամ հետը խօսիլ... Շատ կարօտեցած եմ». ձայնային կարճ նամակին յաջորդող հեռաձայնի զանգէն աչքերը կը բանաւ ու հարզի «հէլօ» ըսած, կը լսեմ թռուկիկա՝ Լոռիի տրաժետախառն կանչը՝ «Նանի՛»: Ժամին կը Նայիմ, կեն գիշեր է մեր մօտ: Բշիշայինիս հետ կամացուկ մը դուրս կ'ելլեմ ննջարանէն եւ ուրախութեամբ՝ «Պատմէ՛,- կ'ըսեմ,- ի՛նչ ըրիր այսօր»: Առանց դադար առնելու կը խօսի, ըսելիքներուն շարանը երկար է:

Յանկարծ կը կենայ. «Նանի՛, կըրնամ պատմութիւն մը կարդալ (անցող օրերուն պէս) Լիբանանի գիշերներուն պէս»: Զանի մը մանկապատանեկան գիրքեր ցոյց կու տամ, «Վարդի գլխարկիկ»-ը կ'ընտրեմ: Կը գգուշագնեմ, որ արագ պէտք է սկսիմք, քանի որ ելեկորականութիւնը շուտով պիտի ընդհատուի եւ մութին պիտի մնայ:

Գունաւոր նկարներուն հետ հարցումներու եւ «ինչո՞ւ»-ներու շարան մը կայ, եւ մենք դեռ անտառին մէջ ուտելիքներու սակառով կը թափառիմք: Յանկարծ «Կեցի՛ր» կ'ըսե՛ր ցուցամտող

շրթներուն վրայ դրած լռութիւնը պահելու նշանով. «Վարդի գլխարկիկը սակառով իր նանիին ուտելիք տարաւ, հապա Արցախի նանիներուն, պոսիկներուն ո՞վ հաց ու ջուր պիտի տանի, արդեօք անոնք կարմիր գլխարկիկ ունին...»:

Արցախէն ու Գալատիէն հեռու ծնած եօթը տարեկան մանուկին հարցումը փրփոս կը յուզե՛ր... «Արցախը այսօր Վարդի գլխարկիկէն անէլի Վարդի Վարդաններու պէտք ունի, արեւ,- կ'ըսեմ,- Դուն արթօթ իրենց համար»: Պահ մը մտածելէ ետք, լռութիւնը խզելով, կ'առաջարկե՛ր «Ես ալ սակառ ունիմ, կրնամ բան մը տանիլ»: «Նանի՛, Վարդի Վարդանի պատմութիւնը կը պատմեմ...»:

Գոհանք ընդհատուած էր, աշխարհը խաւարի մէջ էր... բայց վստահ եմ, որ բոլորիս ալ միտքն ու սիրտը, գիշեր թէ՛ ցերեկ, հո՞ն է, Արցախի ժողովուրդին հետ, եօթը տարեկանէն մինչեւ եօթնամասնետօթը տարեկան...

ԿԻՆԼԵՆ ԳՈՏԱՅԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 6

ՍՈՒՐԻԱ

ԲԵՐԻՈՅ ԶԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ԶՈՎՈՒՎԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԹԱՐԹՈՒՄԻ ԵՒ ՊԱՆԻԱՍԻ ԶԱՅՈՒԹԵԱՆ

26 յունուարին Բերիոյ հայոց թեմի առաջնորդ Մակար եպս. Ազգարեան այցելեց Թարթուս՝ ընկերակցութեամբ Արմէն արք. Գալաճեանի եւ Բերիոյ հայոց թեմի Ազգային վարչութեան ատենապետ Մեթր Սուսպուլ Սուսպուլեանի:

Սրբազան հայրը յոյն ուղղափառ համայնքի Մար Տակիալ եկեղեցիէն ներս նախագահեց սուրբ պատարագին եւ ուղղեց իր պատգամը: Ան անդրադարձաւ Առաջնորդաց պահիքի եռեակ կարեւոր երեւոյթներուն եւ իրաւիքեց հաւատացեալները՝ որպէս Աստուծոյ կողմէ յատուկ առաքելութեան եւ կոչումի տր անձեր, ապրելու, գործելու եւ վկայելու այն շրջագիծին մէջ, ուր կը գտնուիք, միշտ մեր կեանքը աստուածահաճ հասկացողութեամբ ապրելով:

Պատարագի աւարտին սրբազան հայրը եկեղեցոյ սրահին մէջ մտերմիկ հանդիպում ունեցաւ ներկայ հաւատացեալներուն հետ: Վարդէն Ա. քնյ. Քեռիկեան բարի գալուստ մաղթեց սրբազան հոր, ապա գործադրուեցաւ գեղարուեստական յայտագիր, եւ արտասա-

լուեցան երախտագիտութեան եւ շնորհակալութեան խօսքեր:

Խօսք առաւ Ազգային վարչութեան ատենապետ Մեթր Սուսպուլ Սուսպուլեանը, որմէ ետք սրբազան հայրը իր գնահատանքի խօսքը ուղղեց ներկայներուն՝ խրախուսելով, գօտեպնդելով եւ քաջալերելով, որ նոյն ոգիով եւ նոյն կառչածութեամբ՝ մեր եկեղեցոյ, ազգին եւ մշակութային արժէքներուն նկատմամբ, առաւել մտերմիկ եւ ջերմ մթնոլորտի մէջ շարունակեն իրենց կեանքը, վստահեցնելով, որ ամէն իմաստով ինչ պատրաստ է օգտակար դառնալու եւ նեցուկ կանգնելու թարթուսահայութեան եւ պանիասահայութեան:

Այնուհետեւ սրբազան հայրը այցելեց Թարթուսի «Յայ կեդրոն», ուր յատուկ հանդիպում ունեցաւ տեղւոյն թաղականութեան հետ՝ լսելու անոնց առաջարկները, մօտէն ծանօթանալու անոնց դիմագրասած դժուարութիւններուն եւ յարմար լուծումներու մասին խորհրդակցելով:

ԵՐԿԱՐ ՏԱՐԻՆԵՐՈՒ ԱԶԳԱՆՈՒԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՍԱՐԳԻՍ ԱՐԻԱԶԱՍԵԱՆ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՈՒԹՅԱՒ ԲԵՐԻՈՅ ԶԱՅՈՑ ԹԵՄԻ «ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ» ՇՔԱՆՇԱՆՈՎ

Բերիոյ հայոց թեմի առաջնորդ Մակար եպս. Ազգարեան, ընտանաբնակ ճեղքի թեմա-նորդական փոխանորդ Լեւոն վրդ. Եղիայեանի եւ Տերիքի Թաղական խորհուրդի փոփոխ-քնյ. Բերիոյ հայոց թեմի ծառայութեան բարձրագոյն շքանշանը շնորհեց Տերիքի մէջ երկար տարիներու ազգասուրբ ծառայութիւն ունեցող Սարգիս Արահամեանին:

Եկեղեցական կեանքէն ներս երկար տարիներու անոր անսակարկ ծառայութեան: Ապա ճեղքի առաջնորդական փոխանորդը շքանշանը յանձնեց Սարգիս Արահամեանին:

Յայտարարելով իր սրտի խօսքին մէջ վեր առաւ ծառայութեան գաղափարը ազգային եւ եկեղեցական կեանքէն ներս, ապա անդրադարձաւ Սարգիս Արահամեանի ծառայական կեանքին եւ մաղթեց, որ երիտասարդ սերունդը օրինակ քաղելով երեցներու ծառայութեան ոգիէն եւ փորձառութենէ՝ ամբողջական նուիրումով եւ գիտակցութեամբ իր ներդրումը բերէ՝ մեր ազգային եւ եկեղեցական կեանքի վերելքին ի նպաստ:

Յայտարարելով Սարգիս Արահամեանին փոխանցեց առաջնորդ սրբազան հոր շնորհաւորութիւններն ու օրհնութիւնները՝ յայտնելով, որ այս շքանշանը Սարգիս Արահամեանին ճամբով կը տրուի Տերիքի բոլոր ուսուցիչներուն եւ ծառայողներուն, որոնք մեծ նուիրումով այսօր կը գործեն ազգային վարժարանին եւ Յայ եկեղեցոյ մէջ:

Շքանշանակիրը յուզումախառն զգացումներով իր որդիական երախտագիտութիւնն ու շնորհակալութիւնը յայտնեց առաջնորդ սրբազան հոր՝ մեծարանքի այս արտայայտութեան համար: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց նաեւ ճեղքի առաջնորդական փոխանորդին եւ Տերիքի Թաղական խորհուրդին՝ իրենց մտայնացումին համար:

Ազգային վարժարանի տնօրէն Ատիպա Սուսանի խօսք առնելով՝ շնորհաւորեց Սարգիս Արահամեանը եւ ուսուցչական կազմին կողմէ յուշանուէր մը յանձնեց անոր:

ՖՐԱՆՍԱ

ՌԵՆՍԻ «ԴՊՐՈՑԱՍԵՐ»-Ի ՅԱՐԿԻՆ ՏԱԿ՝ ՄԵԼԻՆԷ ՍԱՆՈՒՇԵԱՆԻ ՅՈՒՇԱՍԱԽՏԱԿԻՆ ԲԱՅՄԱՆ ԶԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ

27 յունուարին փարիզեան արուարձաններէն Ռենսի մէջ գտնուող «Դպրոցասեր» վարժարանին մէջ բացումը կատարուեցաւ Ֆրանսայի դիմադրութեան շարժումի հերոս, 1926-1931 տարիներուն վարժարանի աշակերտ Մելինէ Մանուշեանին անունը կրող յուշատախտակին:

Ելոյթներով հանդէս եկան՝ դեսպան Յասմիկ Տոյմաճեան, Ռենսիի, Լիվրի-Կարկանի, Կանտիի քաղաքապետներ՝ ժան-Միշէլ ժընետթիէ, Փիեռ-Իվ Մարթէն, Ռոլեն Կրանոլի եւ դպրոցի հոգաբարձուներու խորհուրդի նախագահ Ադալի Սարիբայա:

Իր ելոյթին մէջ Յայաստանի դեսպանը խորհրդանշական համարեց Յայոց ցեղասպանութենէն ճողոպոտ Մելինէ Մանուշեանի յուշատախտակին բացումը Ֆրանսայի ամենէն հին հայկական կրթական հաստատութեան մէջ, որ 1920-էն ի վեր, ֆրանսական իշխանութիւններու հոգածութեամբ Կոստանդնուպոլսէն Ֆրանսա փոխադրուելէ ետք, կարեւոր դերակատարութիւն ունեցած է բազմաթիւ հայորդիներ կրթելու գործին մէջ, որոնց մէջ նաեւ՝ Մելինէ Մանուշեանը:

Յուշատախտակի բացման արարողութեան յաջոր-

դեց Միսաք եւ Մելինէ Մանուշեաններուն յիշատակը ոգեկոչող հանդիսութիւն: «Դպրոցասեր»-ի աշակերտներուն մասնակցութեամբ, որմէ ետք պատմաբան Զեյն Մուրատեան ներկայացուց իր հեղինակած «Միսաք եւ Մելինէ Մանուշեան» Յայոց ցեղասպանութիւնը վերապրած երկու որբեր՝ ընդգրկուած Ֆրանսայի դիմադրութեան շարժումին մէջ՝ հատորը:

ՄԻԱՅԵԱԼ ՆԱԳԱԳԵՐ

ՀՐԱՆՎ ՏԻՆՔԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՉԻՇՆԱՐԿԻՆ ԱՆՈՐ ԱՆՈՒԱՆ ՇՔԱՆՇԱՆԸ ՅԱՆՁՆՈՒԹՅԱՒ «ԱՐԱՍ» ՀՐԱՏԱՐԱԿԶԱՏԱՆ

21 յունուարին Պոլսահայ միութեան կեդրոնին մէջ տեղի ունեցաւ Հրանդ Տինքի նախատանկութեան առիթով աւանդութիւն դարձած յիշատակի ձեռնարկը:

Պոլսահայ միութեան մշակութային յանձնախումբի ատենապետ դոկտ. Յովհաննէս Գ. Աւետիսեան իր բացման խօսքին մէջ ամփոփեց Հրանդ Տինքի առաքելութիւնը եւ ընդգծեց անոր գործին նշանակութիւնը:

Այնուհետեւ Արեւմտեան Ամերիկայի հայոց թեմէն Ղեւոնդ քնյ. Քիրազեան եւ Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան թեմէն Գեորգ քնյ. Աբեան մատուցեցին հոգեհանգստեան կարգ:

Գեորգ քնյ. Աբեան իր ելոյթին մէջ շեշտեց, որ ամէն մարդ մեծ խնարհութեամբ եւ հպարտութեամբ կը յիշէ մեծ հայը՝ Հրանդ Տինքը, որովհետեւ ան իր կեանքը տուաւ յանուն գաղափարի, առանձին դէմ յանդիման կանգնելով պետութեան, կայսրութեան առջեւ եւ բարձրացնելով հայ ժողովուրդի արդարացի խօսքն ու պահանջը: Որպէս արդիւն՝ ան իր կեանքով հասուցեց, որ մեծ հերոսութիւն է:

Ձեռնարկի հանդիսավար Ռոզալին Մատոյեան իր խօսքին մէջ նշեց, որ 19 յունուար 2007-ի Տինքի սպանութեան դժիմային օրէն ետք իր կ'ապրիք այն գիտակցութեամբ, որ հայ ազգը, յատկապէս՝ պոլսահայ համայնքը, յաւիտեան կորսնցուցած է արժեքաւոր եւ վճարահատի թիկունք մը: Օրուան բանասխօս, իրաւաբան Կարօ Ղազարեան հաստատեց, որ թրքական հայատեաց ուժերը որոշեցին վերջ տալ Հրանդի կեանքին, որովհետեւ ան իր հիմնած «Ակօս» թերթին մէջ կը խօսեր հայ համայնքի իրաւունքներու մասին եւ հան-

դէս կու գար անկէ բխող պահանջներով, կ'արտայայտէր իր տեսակետը պատմութեան մասին, եւ այս բոլորը կը հակասէին թրքական պաշտօնական, պետական հայեցակարգին:

Ամերիկայի Հայ աւետարանչական միութեան վարչութեան գործադիր տնօրէն, հասարակական գործիչ Չաւեն Խանճեան պատմեց դրուագ մը Տինքի պատանելութենէն, ուր կը յայտնաբերուէր անոր ունեցած ազգային մեծ ոգին, որ եղաւ անոր առաքելութեան համար անհրաժեշտ աղբիւր:

Ձեռնարկին յաջորդ բանասխօսն էր կրթական, հասարակական գործիչ, Բլեր Բալազ դպրոցի հայկական ակադեմիայի տնօրէն եւ ուսուցիչ, Տինքի հիմնած «Ակօս» թերթի սիւնակագիր եւ Հրանդ Տինքի համահիմնադրած «Արաս» հրատարակչատան աշխատակից Նորայր Տատուրեան: Ան հանդէս եկաւ «Յայ տպագիր գիրքի ողիսական» խորագրով բանաստեղծութեամբ՝ սկսելով 1512 թուականին Վենետիկի մէջ տպագրուած հայալեզու առաջին «Ուրբաթագիրք»-ի պատմութենէն մինչեւ եւրոպական տարբեր քաղաքներու մէջ, Շուշի, Վանի եւ Երեւանի մէջ տպագրուած գիրքերու եւ իրատարակչատուններու գործունեութենէն:

Պոլսահայ միութիւնը իր ամենամեծ «Հրանդ Տինքի հոգիի ազատութեան եւ արդարութեան շքանշան»-ը այս տարի յանձնեց «Արաս» հրատարակչատան եւ տեսակապով միացաւ համահիմնադիր Էդուարդ Թովմասեանին: Երախտագիտութիւն յայտնելով պարգեւին համար՝ Թովմասեանը ներկայացուց «Արաս»-ի հիմնադրութեան պատմութիւնը եւ գործունեութիւնը:

ԿԻՊՐՈՍ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ՓՈՒՍԼՈՐԴԸ ՆԵՐԿԱՅ ԳՏՆՈՒԹՅԱՒ ՎԱՏԻԿԱՆԻ ՆՈՐ ԴԵՏՊԱՆԱՏԱՆ ԲԱՅՄԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ

26 յունուարին թեմի կաթողիկոսական փոխանորդ Խորէն արք. Տողրամաճեան, ընդառաջելով Կիպրոսի մէջ Վատիկանի պապական պատուիրակ Ճիովանի Փիեթրօ Տալ Թոսօ արքեպիսկոպոսի պաշտօնական իրաւերին, ներկայ գտնուեցաւ դեսպանութեան Նոր շէնքի բացման արարողութեան եւ կազմակերպուած ընդունելութիւն-հիւրասիրութեան:

Կիպրոսի ու Վատիկանի քայլերգներու ունկնդրութենէն ու բարի գալուստի խօսքէն ետք, հերթաբար իրաւորեցան կարտինալ Էտկար Պենա Փարրան ու պետութեան ներկայացուցիչ նախարարը, որպէսզի արտասանեն իրենց խօսքը: Ապա տեղի ունեցաւ բացման արարողութիւն, որուն յաջորդեց ընդունելութիւն:

Հանդիսութեան եւ ընդունելութեան ընթացքին սրբազան հայրը կիպրահայ գաղութին անունով շնորհաւորեց ու բարեմաղթութիւններ կատարեց կար-

տինալներուն, նաեւ ան առիթ ունեցաւ գրուցելու նախարարին, կրօնապետներու, դեսպաններու եւ այլ պաշտօնական անձերու հետ:

ԳԵՐՍԱՆԻԱ

ՄԵՐԳԷՅ ՍՄԲԱՏԵԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՒ ՊԵՐԼԻՆԻ ՍԻՄՖՈՆԻԿ ՆՈՒՎԱԿԵՆՈՒՄԻ ԳԼԵԱՎՈՐ ԶՐԱԻՐԵԱԼ ԴԵԿԱԿԱՐ

29 յունուարին Յայաստանի պետական սիմֆոնիկ նուագախումբի գեղարուեստական եւ գլխավոր դէկավար Սերգէյ Սմբատեան նշանակուեցաւ Պերլինի սիմֆոնիկ նուագախումբի՝ Berliner Symphoniker-ի գլխավոր իրաւիւրեալ դէկավար: Ան 2019-էն ի վեր գլխավոր դէկավարն է նաեւ Մալթայի ֆիլիարմոնիկ նուագախումբին: Յայտնեց, որ Սերգէյ Սմբատեան իր անդրանիկ ելոյթը պիտի ունենայ 10 մարտին՝ դէկավարելով Պերլինի Herbert von Karajan StraÙe 1 սիմֆոնիկը: Համերգային ծրագրին պիտի ինչեւն Պայի, Փակա-

նիկի, Կերչվիկի ստեղծագործութիւնները:

ԵՐՈՒԱՆԻ ՔՈՉԱՐԻ ՏԱՐԱԾԱՆԿԱՐԸ՝ ՓԱՐԻՉԻ ՓԻՔԱՍՈՅԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Վերջերս Փարիզի Փիքասոյի թանգարանին մէջ ներկայացուցանաւ Լեոնա Ռոզենպերկի բնակարանի ձեւաւորման նուիրուած «Dans l'appartement de Leonce Rosenberg: De Chirico, Ernst, Léger, Picabia...» ցուցադրութիւնը, ուր ցուցադրուած է նաեւ Երուանոյ Զոչարի 1934 թուականին ստեղծած տարածանկարը:

Հանդիսանալով ժամանակի գեղարուեստական յառաջապահի առաջնորդ, Ռոզենպերկ վերափոխեց իր փարիզեան տունը՝ ի պատիւ այն արուեստագետներուն, զորս շատ կը սիրէր: Կը բնակարանին մէջ, ուր կ'ապրէր իր կնոջ եւ դուստրերուն հետ, իւրաքանչիւր սենեակ ձեւաւորեց մէկ նկարիչի աշխատանքներով: Ընդհանուր 12 նկարիչներ եւ քանդակագործներ արժանացան այդ պատիւին, եւ անոնց ստեղծագործութիւնները ցուցադրուեցան ննջասենեակներուն, հիւրասենեակին, ճաշասենեակին մէջ: Այս աշխատանքները զուգակցելով նաեւ կառուցիչի հետ՝ Լեոնա Ռոզենպերկ ստեղծեց ժանրերու անսովոր խառնուրդ:

Ընտրեալ արուեստագետներու շարքին էր նաեւ Երուանոյ Զոչարը, որուն 1934 թուականին ստեղծած տարածանկարը, որ այժմ կը պատկանի Փարիզի Փոմփիտու կեդրոնի հաւաքածոյին, նոյնպէս ներառուած է

այս հաւաքածոյին մէջ: Ցուցադրուած են նաեւ Զոչարի արուեստին նուիրուած այլ յիշատակութիւններ: Ցուցահանդէսը բաց է 30 յունուարէն 19 մայիս: Ցուցահանդէսի կազմակերպման մէջ մեծ աջակցութիւն ցուցաբերած է նաեւ Յայաստանի մէջ Ֆրանսայի դեսպանատունը:

ՄԱՆԿԱՎԱՐԹԻՆ ԿԱՐԾԻՆՈՎ

ԵՐՁԱՆԻԿ, ԱՆԿԱՆ ԵՒ ԼԻԱՐԺԷՔ ԵՐԵՆԱՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ 10 ԿԱՆՈՆՆԵՐ

Երեխայ դաստիարակելը դիրին է: Դուք պետք է ըլլաք ներողամիտ, համբերատար եւ սիրող, բայց նաեւ խիստ՝ անհրաժեշտութեան պարագային, անշուշտ մնալով միշտ արդար:

Ահա՛ ձեր երեխաներուն հետ վարուելու 10 եղանակ, որպէսզի անոնք դառնան պատասխանատու չափահասներ:

- 1.- Ներողութիւն խնդրեցէք, երբ անդրադառնաք, որ սխալած էք: «Ներողութիւն» ըսելը տկարութեան նշան է:
- 2.- Ընտրիակալութիւն յայտնեցէք անոր կատարած թելուզ փոքր ծառայութիւններուն համար:
- 3.- Երբեք մի՛ անտեսէք ձեր երեխան, ուշադիր լսեցէք ու խօսեցէք անոր հետ:
- 4.- Ձեր օրինակով առաջնորդեցէք երեխան. ան շատ բան կը սորվի ընտրիակալման միջոցով:
- 5.- Սահմաններ ճշդեցէք, յստակ կանոններով օգնեցէք անոր, որ ճիշդ առաջնորդի ու զարգանայ:
- 6.- Ժամանակ տրամադրեցէք ձեր երեխային եւ ցոյց տուէք, որ դուք հաճոյք կ'առնէք իրեն հետ ժամանակ անցընելով:
- 7.- Ձեր ցուցաբերած սիրով, ներողամտութեամբ եւ բարութեամբ, ցոյց տուէք երեխային սիրոյ եւ բարութեան կարեւորութիւնը:
- 8.- Ընդունեցէք ձեր սխալները: Սխալը ընդունիլը անկատարութիւնը ընդունելու միջոց է եւ, հետեւաբար, ամեն օր անելի լաւ դառնալու միջոցը: Կարենոր է, որ երեխան չվախենայ կամ չամբաստանի իր սխալը ընդունելէ. իսկ այս դասը ան ձեզմէ պիտի սորվի...
- 9.- Անպատասխան մի՛ ձգէք ձեր երեխային հարցումները, նոյն հարցումը տարբեր տարիքներու՝ ունի տարբեր մօտեցումներ ու պատասխաններ:
- 10.- Թոյլ տուէք, որ երեխան փորձէ եւ, ինչո՞ւ է, սխալի, ձախողի: Երեխային չափազանց պաշտպանութիւնը զայն կը վերածէ չափահասի մը, որ կը վախճայ ինքնուրոյն քայլեր առնելէ, կամ կեանքի մարտահրաւերներ դիմակայելէ:

Ձեռնարկ ԱՇԽԱՏԱՆԸ

Հին Իրերուն Երկրորդ Կեանք Մը Տանք

Յաճախ, երբ տունը կոկելու կը ձեռնարկեցէք, մեր դէմ կ'ելլեն իրեր, որոնց գոյութիւնը արդէն մոռցեր ենք եւ պատրաստ ենք զանոնք աղաման դրկելու: Նախքան թափելը՝ փորձենք անոնց երկրորդ կեանք մը տալ եւ պիտանի իրերու վերածել: Տեսնենք, թէ ի՞նչ լուսաւոր գաղափարներ ունեցած են ինքնաբերական ճարտար մարդիկ... Եւ այսպէս՝

Ա.- Ծառած կամ վնասուած թելի սիրուն գաւաթ մը որպէս թարոր օգտագործել:

Բ.- Հին նկարի շճրջանակ մը կարելի է վերածել սիրուն, ճաշակաւոր ափսէի մը:

Գ.- Գորոցը նստած գինիի խցաններով կարելի է պատրաստել ծաղկամանի կամ թարոր սիրուն ծածկեր:

Դ.- Տարիներէ ի վեր լքուած սքրապլի կտորներով կարելի է պատրաստել իւրայատուկ գաւաթի տակդիրներ: Կ'արժէ մտածել...

ՀԵՏԱԲԵՐՔՐԱԿԱՆ

ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԸ՝ ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ

ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆԻ ԱՐՁԱՆՆԵՐԸ

Աւարայրի ճակատամարտի հերոս Վարդան Մամիկոնեանի յիշատակին կառուցուած են երկու արձաններ՝ մէկը Երեւանի, միւսը՝ Գիւմրիի մէջ:

Առաջինը կը գտնուի Երեւանի Օղակաճէ գրասարկի մէջ: 17 մետր բարձրութեամբ արձանին քանդակագործն է Երանոյ Քոչար:

Գիւմրիի Վարդանանց հրապարակին վրայ կը գտնուի «Վարդանանք» արձանախումբը. կառուցուած է 2008-ին, քանդակագործ Արտուշ Պապոյեանն է:

Արձանախումբին կեդրոնը Վարդան Մամիկոնեանն է՝ մէկ ձեռքին խաչ եւ դրօշ, միւսին՝ սուր: Երկրորդ պատուանդանի մը վրայ ներկայացուած են հայոց կաթողիկոս Յովսէփ Յողովեցի, Դեռնոյ Երեզ, Սահականուշ իշխանուհին եւ Արտակ Կամսարակալը:

ԳՐԻՂՈՐ ԽԱՆՃԵԱՆԻ «ՎԱՐԴԱՆԱՆՔ»-Ը

Գ. Խանճեանի «Վարդանանք»-ը հայ կերպարուեստի պատմութեան մէջ մեր ժողովուրդի հերոսական ժամանակաշրջաններէն մէկը պատկերող առաջին մեծաչափ գործն է:

Նկարը կը կրէ Եղիշէ պատմիչի նկարչական Վարդանանց պատերազմի մասին ըսուած իմաստուն խօսքին խորհուրդը՝ «Մահ ոչ իմացեալ մահ է, մահ իմացեալ անմահութիւն է»:

Նկարին կեդրոնը զօրավար Վարդան Մամիկոնեանն է՝ ճերմակ նոյգի վրայ, ձեռքին՝ սուր, շրջապատուած՝ զինեալ մարտիկներու բազմութեամբ:

Ուշադիր դիտելու պարագային կը նկատենք, որ մարտիկներու շարքին Խանճեանը պատկերած է նաեւ բազմաթիւ յայտնի հայեր՝ Վարուժան, Կոմիտաս, Չարենց, Սեւակ, Սարոյեան, ֆետայիներ...

«ՍՈՒՐԲ ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ» ԵՐԱՆԵԱՆ

«Սուրբ Վարդան Մամիկոնեան» շքանշանը Հայաստանի Հանրապետութեան պետական պարգէն է: Հիմնադրուած է 2002-ին: Այս շքանշանով կը պարգեւատրէ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահը:

«Սուրբ Վարդան Մամիկոնեան» շքանշանը կը շնորհուի հայրենիքին հանդէպ զինուորական պարտքը կատարելու ընթացքին ցուցաբերած բացառիկ խիզախութեան, ինչպէս նաեւ բանակաշինութեան եւ զօրքերու մարտական պատրաստութեան ապահովման գործին մատուցած ակնառու ծառայութիւններու համար:

ԺԱՊՈՒՆ՝ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԱՍԻՆ

2002-ին սկսած է 2014-ին աւարտած է հոլիվուտեան այն նախագիծը, որ կը պատմէ Վարդանանց պատերազմին մասին: Հեղինակը հայագիտ Բոննոյ Գիւրեղեանն է: Ժապանը կը կոչուի «Բիզանդիոյ արեւելք, պատերազմ, աստուածներ եւ սուրբ նահատակներ» («East of Byzantium: War, Gods and Warrior saints»): Հոն նկարագրուած են Դ. Ե. Ե. դարերուն Հայաստանի մէջ տեղի ունեցած փոփոխութիւնները: Ժապանին կեդրոնական նիւթը Վարդանանց պատերազմն է:

ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆԻ ԱՆՈՒՆՈՎ ՈՒՍՏԱՆԵՐԻ

Տաւուշի մարզի Ալկաղաբի գիւղին մէջ կարելի է տեսնել Վարդան Մամիկոնեանի տնկած կաղնի (ծառը ապրած է 1500 տարի), որուն քովէն անցնելով, ըստ ավանդութեան, պատերազմի դաշտ մեկնած են հայ զինուորները: Այս ավանդութիւնը կը շարունակուի հայոց բանակի զինուորներուն պարագային. ամեն տարի, զօրակոչէն առաջ, շրջանի բնակիչները կը հաւաքուին եւ հոնկէ բանակ կը ճամբեն իրենց որդիները: Ժողովրդական այս արարողութիւնը կը կոչուի «Վարդանանց կանչ»: Կաղնի տապալած է, մնացած է միայն հաստաբուն, բայց չորցած կմխիւրը: Կաղնիին մօտակայքը վերջին տարիներուն կառուցուած է եկեղեցի մը, որ իւրայատուկ խորհուրդ մը կը հաղորդէ «Վարդանանց կանչ» աւանդոյթին: Կաղնին կը համարուի Ալկաղաբի գիւղին խորհրդանիշը:

ՇԱՐԹՈՒՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂՈՒԹԻՒՆԸ

ՔԱՉ ՎԱՐԴԱՆ

Աւարայրի դաշտը ներկէց արիւնը, Կարմիր Վարդան, հօգոր Վարդան, քաջ Վարդան. Ազգէ-ազգ կը յիշուի անմահ անուրը. Կարմիր Վարդան, հօգոր Վարդան, քաջ Վարդան, հորտակեցիր ծանր լուծը պարսկական:

Մեռար՝ թողիր անմահ անուն, յիշատակ, Քո գործքերով դարձար բարի օրինակ Դու սուրբ գործի համար եղար նահատակ, Անմահ Վարդան, հօգոր Վարդան, քաջ Վարդան, հորտակեցիր ծանր լուծը պարսկական:

Քեզ գրգռեց ջերմ հայրենեաց եռանդը, Պաշտպանեցիր փրկչի տուած անաւը. Դուս վանեցիր զրադաշտեան աղանդը, Դու վեհ Վարդան, հօգոր Վարդան, քաջ Վարդան, հորտակեցիր ծանր լուծը պարսկական:

ԱՇՈՐ ԶԻԱՆԻ

ԽՈՂԱԳԻՐ

ՅԱԳԵՑՆՈՂ ՄԵՔՍԻԸՎԱՆ ԱՂՅԱՆ

Համեղ, յագեցնող եւ շատ սննդարար այս աղցանը կարելի է մատուցել մսեղէնի մը կամ ձկնեղէնի մը կողքին, բայց, ինչո՞ւ է, նաեւ առանձին:

Բաղադրիչներ

- 2 գաւաթ խաշած սիսեռ
- 1 գաւաթ խաշած կանաչ ոսպ
- 1 տիխ (Նախընտրաբար՝ կարմիր)
- 3 ապուրի դգալ ձեթ
- 1 ապուրի դգալ քացախ
- Պզտիկ փունջ մը մանրուած գինձ
- 1 կանաչ կծու պղպեղ
- Աղ

Պատրաստութիւն

Աղցանի ամանի մը մէջ խառնել քացախը, ձեթը եւ աղը: Աւելցնել խաշած սիսեռն ու ոսպը ինչպէս նաեւ՝ օղակաճէ կտրատուած տիխը եւ մանրուած կծու պղպեղը: Բոլորը միատեղ խառնել եւ զարդարել մանրուած գինձով:

ԳԻՏԷՔ, ԹԷ...

Երկաթով, մակնեզիումով, պղինձով եւ զինկով հարուստ սիսեռը կը պահպանէ մեր ոսկորներուն եւ մկաններուն առողջութիւնը:

Օմեկա-3 ճարպաթթուներով հարուստ սիսեռը կը պաշտպանէ սրտանօթային բարդութիւններէ:

Կիրով հարուստ սիսեռը չափազանց օգտակար է մեր ոսկորներու առողջութեան: Աւելի յիմնականի պիտի պետք պէտք է ուտել դաշտանադադարին նախորդող եւ յաջորդող տարիներուն:

Բնասպիտով հարուստ սիսեռը խիստ յանձնարարելի է մարզիկներուն եւ բոլոր անոնց, որոնք ֆիզիքական ճիգ կը գործադրեն:

Սիսեռը յագեցնող է եւ կ'օգնէ նիհարնալու:

Պատրաստեց՝ ՇՈՒՇԻԿ ՄԱՐԻՍԱՍՅԱՆԵԱՆ

ԿՈՒՉՈՒԻ

Տղամարդու հագուստի վաճառատուն մը կարիքը ունի երիտասարդ պաշտօնեայի մը՝ 25-էն 40 տարեկան: Դիմել՝ հեռ. 76-506463:

ԿՈՒՉՈՒԻ

Հաստատութիւն մը կարիք ունի հաշուապահի կամ հաշուապահուհիի մը: Դիմել՝ հեռ. 03-164767:

«ՎԱՍՆ ՀԱՄԱՏՈՅ ԵՒ ...»

Շարունակում 3-րդ էջին

Այսպիսով, Աւարայրի ճակատամարտով սկսած Վարդանանց պատերազմը իր լուսինն հասաւ...

Բայց ի՞նչ էր մղիչ ուժը Վարդանանց հերոսական սիրագործութեան, ինչպէ՞ս փոքրիկ «Դաւիթ» մը...

Վարդանանց պատերազմի մղիչ ուժը պետք է փնտրել հետեւեալ պատմական իրողութեանց մէջ...

շունչի թարգմանութեամբ եւ այլ ինքնագիր ու թարգմանածոյ գործերով շտեղծեին գրական, մշակութային...

Ի հեճուկայ այն իրողութեան, որ քաղաքականապէս հարկատու մնալով բիզնեսական եւ պարսկական...

Վարդանանց այդ սերունդը դարձաւ ներշնչման աղբիւր յաջորդ սերունդներուն: Իրօք, Վարդանանց...

Վարդանանցն ու Վահանները հայ ցեղի ազնուագոյն յատկութիւններու անձնադրումն են: Անոնք...

ԵՂԻՇԷ ՎԱՐԳԱՊԵՏ ԵՒ ԱՆՈՐ...

Շարունակում 3-րդ էջին

բանակը: Չօրքին հետև էր հայոց հոգեւորականութիւնը՝ Յովսէփ Կարողիկոսի եւ Դենոնդ Երեցի առաջնորդութեամբ:

Մարզպան Վասակ Սիւնի, որ պատերազմը կանխելու եւ արհեստագործութեան խուսափելու...

Ճակատամարտը տեղի ունեցաւ 26 մայիս 451-ին, Աւարայրի դաշտին մէջ, Տղմուտ գետի ափին:

Փոխադարձ նետածուրբէն, սիզակաճառագործութեան եւ գրոհէ ետք հայոց այրուծին անցաւ գետը եւ գօտեմարտի բռնուցեցաւ:

Աւարայրի դաշտին մէջ, վասն հաստոյ եւ վասն հայրենեաց, արիաքար ընդդէմ մահու ինկած 1036 նահատակները հայ եկեղեցոյ կողմէ սուրբերու կարգը անցան:

Աւարայրի ճակատամարտէն ետք Եղիշէ վարդապետ մենակեաց ճգնաւոր դարձաւ եւ Մոկաց լեռներու մէջ քարայրին մէջ մեկուսանալով, Մամիկոնեան Դաւիթ Երեցի պատուերով, իբ-

րե մասնակից ականատես, հաւանաբար 460-ական տարիներուն գրեց «Վասն Վարդանայ եւ հայոց պատերազմին» երկը, որ բաղկացած է եօթը գլուխներէ՝ «Եղանակներէ» եւ կ'աւարտի ներդրեան մէջ տառապող հայ փափկատուն կանանց ծանր դրութեան նկարագրութեամբ:

Եղիշէ վարդապետ գրած է նաեւ աստուածաբանական, կանոնական եւ խրատական բնոյթի աշխատութիւններ: Համաշխարհային քրիստոնէական գրականութեան մէջ ան առաջիններէն եղաւ, որ մշակեց երկնային եւ երկրային իշխանութեան մասին ուսմունքը:

Ան իր կեանքին վերջին տարիները անցուց Վանայ ծովու հարաւային ափերուն, Ռշտունեաց գաւառի քարայրներուն մէջ, եւ իմ ալ վախճանեցաւ հաւանաբար 470-ական տարիներուն: Անոր գերեզմանը, լճափի Ոստան գիւղէն հարաւ, Արտոս լեռան լանջին գտնուող Չարահան Սուրբ Նշան վանքին մէջ, ուխտատեղի դարձաւ:

Սուրբ Եղիշէ վարդապետ յաւերժական պատգամ փոխանցած է մեզի:

Մահ ոչ իմացեալ մահ է, մահ իմացեալ անմահութիւն է: Հաւատքի կորուստը հաւասարազօր է ազգային ինքնութեան կորուստի, որովհետեւ ազգ, հայրենիք եւ եկեղեցի մէկ եւ անբաժանելի ամբողջութիւն են:

ԹԷ ԻՆՉՈՒՒ ԱՅՍՈՐ...

Շարունակում 3-րդ էջին

անոնց հետապնդած վախագոյն կը ընդունուէր:

Եւ հոս է Եակն հարցադրումը, թէ որքանով պատրաստ է հայութիւնը դէմ դնելու նման ահաւոր բնաջնջումի ծրագիրներուն, երբ հայոց պետականութիւնը կը դիմագրաւէ ահռելի դժարութիւններ, հայոց բանակը կը զոհուի կորուստէն ետք կը փորձէ սուրբ կանգնել, պառակտուած է հայութիւնը, հզօր ազգ եւ ուժեղ հայրենիք մը ունենալու երազը լոկ կարգապիսոյ կը մնայ, ազգային մակարդակի անտարբերութի-

ւնը սուկակի վիճակ կը պարզէ, օտարամուտ եւ խենթ կազմակերպութիւններ յաջողած են այլանդակ դարձնել հայ երիտասարդութիւնը, իսկ ամենէն վտանգաւորը՝ թուրքն ու ազերին կ'աշխատին ծունկի բերել հայութիւնը, միակամընդմիջտ հարուստեղ մեզ եւ իրագործել իրենց դարաւոր երազը՝ հայ ինքնութեան ու Հայաստանի վերացումը:

Աւարայրը նաեւ կամքի, որոշումի եւ դիմակայութեան պատգամ է:

ԶԱՆԱՐՈՎԱ. «Կ'ԱԿՆԿԱԼԵՆՔ, ՈՐ ՀԱՅՍԱՍՆԻ...»

Շարունակում Ա. էջին

«Մեր երկիրները կը մնան դաշնակիցներ, հայ ժողովուրդի շահերը չեն տարանջատուիր Ռուսիոյ հետ բարի դրացիական կապերէն: Կ'ակնկալենք, որ Հայաստանի դէպքերուն վերաբերեալ արտաքին քաղաքական քաղաքական վերափոխումներու խորապատկերին վրայ ճիշդ ընտրութիւն կը կատարէ», ըսած է ան:

Անոր համաձայն, Ռուսիոյ դաշնութիւնն ու Հայաստանի Հանրապետութիւնը ունին յուսալի երկկողմանի իրաւապայմանագրային հիմք: Այս կը վերաբերի նաեւ ռազմական-արհեստագիտական համագործակցութեան: Երկու կողմերն ալ ունին պարտաւորութիւններ մէկըմէկու նկատմամբ՝ ներառեալ ինքնիշխանութիւնը, տարածքային ամբողջականութիւնն ու անվտանգութեան պաշտպանութիւնը: Ան ընդգծած է, որ Երեւանը նաեւ հաւաքական երաշխիքներու ներքեւ է ՀԱՊԿ-ի

շրջանակներուն մէջ, նաեւ՝ հաւանական նախադրածակու մի պարագային: Ան յիշեցուցած է նաեւ, որ երկիրները 2016 թուականին համաձայնագիր ստորագրած են զօրքերու միացեալ խմբաւորման մասին:

«ՀԱՊԿ-ի շրջանակներուն մէջ աշխուժ փոխադարձ գործակցութեան վերադառնալը կը բխի նախ եւ առաջ նոյնիսկ Հայաստանի շահերէն: Երեւանի տրամադրութեան տակ է կազմակերպութեան կարելիութիւններու լայն շրջանակ, անոր ներուժը՝ հիմնուած բազմամեայ փորձի վրայ», արեւցուցած է Չախարովա:

Ան համոզուած է, որ ի տարբերութիւն Եւրոպական Միութեան առաքելութեան դիտորդներուն, որոնք կը զբաղին այն հարցերով, որոնք հեռու են յայտարարուած նպատակներէն, ՀԱՊԿ-ը կրնայ կայունացնող դեր կատարել Հարաւային Կովկասի մէջ:

ԶՈՒՅԵՐԻՈՅ ՄԷՋ ՀԱՅՍԱՍՆԻ ԵՒ...

Շարունակում Ա. էջին

Փետրուարի սկիզբը Միջխորհրդարանական միութեան ընդհանուր քարտուղար Մարթին Չունկոնկը յայտարարած էր, որ մարտին տեղի ունենալից միութեան յաջորդ վեհաժողովի փրին մէջ կը նախատեսուի կատարել Հայաստանի եւ Ազրայեյճանի խորհրդարաններու նախագահներու հանդիպումը:

Ազգային ժողովի նախագահի գրասենեակէն յայտնած են, որ տակաւին 23-27 մարտին Հայաստանի եւ

Ազրայեյճանի խորհրդարաններու նախագահներու նախատեսուող հանդիպման մասին յստակ առաջարկ չեն ստացած, սակայն նման կարելիութիւնը չեն բացառել:

«Նման ձեւաչափի հանդիպում ունենալը մեզի համար քննարկելի է», ըսած են մամուլ ծառայութենէն:

Նշած են նաեւ, որ յստակ որոշում է պատասխան պիտի կարենան տալ յաւելեալ տեղեկութեան գոյութեան պարագային:

ԺԱՄԱՆՅ

ԽԱՉԲԱՍ

11x11 crossword grid with numbers 1-11 indicating starting positions.

ԳՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

- 1. Գաղափարական - Նոյն տառերը:
2. Ուսուկ - Պտույտ:
3. Կրկնուած բաղաձայններ - Տաւի ճիւղ - Սիլ խօսիլ:
4. Ե. դարու հերետիկոս պատմիարքին հետեւորդ:
5. Ասիական ոստան:
6. Ամերիկեան պետութիւն - Ժխտական մասնիկ - Այբուբեն:
7. Կրկնուած գիրք - Փնտրական աստուած:
8. Անընտանեկ - Գէշ:
9. Կրկնուած բաղաձայններ - Թթու հոգիով պտուղ:
10. Թխ պահած - Արական օտար անուն:
11. Գրգռել Ըրմաջ գետի պատմական անունը - Տարր:

ՈՂՂԱՎԱՅՆՅ

- 1. Դաւաճան - Սողոմի բախտակից ջարդաներէն:
2. Դպրոցի մասնակարար - Եոզիանալ:
3. Տարածքի միատարր - Թիֆլիս - Կոնսթանտնուպոլ:
4. Անորոշ կամ երկմիտ - Տուրք (իսկ):
5. Փոքրացնող մասնիկ - Մէլը:
6. Գեղեցիկ արջայ - Չկամ:
7. Թուրքմենիստանի մայրաքաղաքը - Իզմիթ օտար անուն:
8. Կրկնուած տառեր - Լուսփիկ Դուրեանի երկերէն՝ «... Շաղկա:
9. Ուշաքայն - Դարձեալ:
10. Եղի - Վարդի էլ - Լեզուն:
11. Չեղեղ - Բարձր ծառ տեսակ - Փոքրացնող մասնիկ:

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՉԱՐԵԱՆ

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

11x11 crossword grid with numbers 1-11 indicating starting positions.

Շրիզոնական եւ ուղղահայեաց թ շարքերով եւ սիւնակներով (թ ք) կազմուած գեղացանց բաղկացած է իւրաքանչիւր թ յատկութիւնը թ յատկութիւնը թ յատկութիւնը (թ ք): Բացառումի սկզբունքն է կիրառումով իւրաքանչիւր յատկութիւնը մէջ թուանշան մը գեղեցիկ՝ այնպէս մը, որ իրողականակ իւրաքանչիւր շարք, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ թ յատկութիւնը իւրաքանչիւր բաժին ունենայ չէն թ յատկութիւնը՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն մէկ անգամ գործածուելու պայմանով: Այլ իսպառով՝ ո՛չ մէկ պարագայի արտօնուած է թուանշան մը կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ: Սկսելու համար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ճշգրիտ յատկութիւններով մէջ գեղեցուած են:

ՆԱԽՈՐԳ ԺԱՄԱՆՅԻ ԽԱՉԲԱՍԻ ԼՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ

Two 11x11 grids for the crossword puzzle, labeled 'ԽԱՉԲԱՍ' and 'ՍՈՒՏՈՔՈՒ'.

ՕՐԱՏԵՏՐ

ՓԵՏՐՈՒՐ 8

- 1877.- Ծնունդ դերասան եւ բեմադրիչ Ստեփան Զափանակեանի, Թիֆլիսի մէջ: Մահացած է 1944-ին, Թիֆլիս:
• 1953.- Մահ արձակագիր եւ գրականագետ Յովիկ Մելիքեանի, Երեւանի մէջ: Ծնած էր 1902-ին, Արցախի Կուշի Արմաիր գիւղը:
• 1976.- Մահ Եմադրիչ եւ արուեստի վաստակաւոր գործիչ Ալլապէր Խաչատուրովի, Թաշքենտի մէջ: Ծնած էր 1930-ին, Թաշքենտ:

- 7.00- Զայեղեղներ
7.03- Առաւօտ լուսոյ / Բարի լոյս
7.15- Հանդարտ երգեր
7.30- Բարեւ
8.30- Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ
9.00- Վարդանանցի նուիրուած երգեր եւ ասմունքներ
10.00- Ուղիղ սիւնով Վարդանանցի պատարագի
12.00- Վարդանանցի նուիրուած երգեր
12.30- Պատգամ Մեծաց, Կարօ Փոյատեանի ճառը Վարդանանցի մասին
1.00- Ազգային-հայրենասիրական երգեր
1.30- Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ
2.00- Յիշատակելիները (Արմէն Գարօ)
2.05- Յեղափոխական երգեր
3.00- Զըլ ետմ պիոյմու (ուղիղ դիմատետրով)
4.00- Պատգամ Մեծաց, Անդրանիկ Ուրֆալեանի ճառը Վարդանանցի մասին
4.30- «ԳՈՐՅԱՐ» համայնի կատարումներ
5.00- «Վանայ Զայն»-ը երեկոյեան
5.05- Խանդավառ երգեր
6.00- Աշխարհի շուրջ (Մ. Նահապետեան - Բ.)
6.30- Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ
6.50- Ժողովրդային երգեր
7.00- Հաւատք եւ կեանք. հիւր՝ Փառնէ Ծ. Կրդ. Վարդանեան (Լիւթ)՝ «Սրբոց Վարդանանց տօնը, տօնակատարութիւնը եւ հայրողիներուս փոխանցած դարաւոր պատգամը», ուղիղ՝ դիմատետրով)
8.00- Օրուան երգիչ (Վարդան Պատալեան)
8.30- Juke Box
9.00- Դասականներ
9.30- Հայկական աշխարհի լուրեր (կրկ.)
9.45- Սփիւռքահայ երգիչներու կատարումներ
10.30- Ազնաւորի երգեր
11.00- Հանդարտ երգեր
12.00- Յիշատակելիները / Յեղափոխական երգեր
2.00- Չուզեղներ
3.00- Կրկնութիւններ
4.40- Այլազան երգեր
6.00- Հանդարտ երաժշտութիւն

ՆՇԱՐ

ՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ՊԱՏԳԱՄ ԱԸ

Կիրակի, 4 փետրուարի յետմիջօրին, ՀԱՇՄ-Սաժես պատրաստվող մրցումին ընթացքին ամբողջ Լիբանանը ակտիվորեն դարձավ անսահման օրինակելի պատկերի մը:

Յաղթականը ՀԱՇՄ-ի պատրաստվող խումբն էր, սակայն յաղթանակի մեծագույն դափնեկիրը միութենական աշխատանքն էր:

Պատանեկան տարիքի տղաք ու աղջիկներ խումբերով շարքերով լեցուցած էին դաշտը եւ կը քաջալերէին իրենց խումբը: Բոլորս ուրախացանք եւ հպարտացանք, սակայն կ'արժէ անդրադառնալ այն կազմակերպ ու հետեւողական աշխատանքին, որուն արգասիքն էր պարզուած պատկերը:

Պետք է յստակ ըլլայ բոլորին, որ պատանի տարիքի տղոց ու աղջիկներու այսպիսի ըստար թիւի մը ապահովումը պատահականութեամբ չ'ըլլար, այլ ճիգ եւ հետապնդում կ'ենթադրէ: Միութենական եւ կրթական պատասխանատուներ՝ կիրակի օրով, իրենց հասցիները մէկդի դրած, լծուած էին հաւաքական գեղեցիկ աշխատանքի: ՀԱՇՄ-ական, ՀՅԴ պատանեկան միութեանց եւ հայկական վարժարաններու պատասխանատուներ ինչ էին եւ աշխատելու կը հսկէին ընդհանուր հաւաքին:

Պետք չէ մտահան ընել այն իրողութիւնը, որ աւելի քան 1200 պատանիներու դաշտ փոխադրութիւնը եւ կանոնաւոր վերադարձն ու մրցումի ընթացքին անոնց փոխանցուած պատգամները, կարգ ու կանոնի պահպանումը բաւական ճիգ ու աշխատանք կ'ենթադրեն:

Թերեւս այս պարզութեամբ կը մատնանշենք, բայց անհրաժեշտ է, որ անդրադառնանք, որ միութենական պատասխանատու մասնակցները եւ աշխատանքը կենսական են նման ծրագիրներու յաջողութեան համար:

Յատկանշական է մանաւանդ այն երեւոյթը, որ այսքան մեծ թիւով ծնողներ իրենց զաւակները անվերապահօրէն վստահած էին պատասխանատուներուն, եւ այս մէկը ինքնին յաւելեալ բարենիշ մըն է տուեալ միութեանց:

Հարկ է բոլորս, անկախ մեր ապրած հպարտութենէն, տեսնել միութենական այս ճիգը, գնահատենք կազմակերպչական աշխատանքը եւ ակնկալենք, որ այսպիսի երեւոյթներ դառնան յաճախակի, որովհետեւ դաստիարակիչ եւ ոգեշնչող այսպիսի նախաձեռնութիւններ կարելորդ են նորահաս սերունդի ազգային դաստիարակութեան համար:

Վարձքը կատար՛ բոլորին, որոնք այս աշխատանքի իրականացման մէջ իրենց ներդրումը ունեցան:

ՅԱԿՈՒ ԶԱՄԱՅԵԱՆ

ՊԱՍԵՏՊՈՒԼ

ՎԱՐԸ՝ ՀՅՄՍ ԱՆԹԻԼԻԱՍ - ԱՆԴՐԱՆԻԿ

Վաղը, երեկոյեան ժամը 21:00-ին, Մըզհերի «Աղբալեան-ՀԱՇՄ» մարզամշակութային համալիրի «Ատոմ եւ Սելա Թնճուկեան» դաշտին վրայ տեղի կ'ունենայ այս տարեշրջանի քնական ախոյեանութեան վերջին հանգրուանի ելոյթը՝ ՀԱՇՄ Անթիլիասի եւ Անդրանիկի միջեւ:

Երթին, Անդրանիկի դաշտին վրայ, 57-53 արդիւնքով յաղթական ՀԱՇՄ-ի աղջիկները ամեն գնով պիտի փորձեն կրկնել իրենց յաղթանակը՝ աւարտելով տարեշրջանը 14 յաղթանակով՝ 4 պարտութեան դիմաց, գրաւելով 3-րդ դիրքը:

Համակիրներն կը սպասուի խուռներամ ներկայանալ դաշտ՝ քաջալերելու ՀԱՇՄ Անթիլիասի աղջիկները, որոնք յաջորդ հանգրուան կը մեկնին

Իբրեւ անակնալ խումբ: Սպասելով ֆետերասիոնի վերջնական որոշումին՝ փլէ օֆի ֆայնը 8 կամ ֆայնը 4 թէ կատարել օտար մարզիկով կամ ոչ: Պէյրուսը Ֆըրսթ խումբը կ'ուզէ օտարի ներկայութիւնը, մանաւանդ որ Տանիէյա Ֆայյատ վիրաւոր է, մինչ Ռիատի չ'ուզէր օտար մարզիկ աւելցնել փլէ օֆերուն:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՊԱՍԵՏՊՈՒԼ

ՎԱՐԸ՝ ԱՆԹՈՒՆԻԷ - ՀՅՄՍ

Վաղը, ժամը 19:00-ին, Անթունիի դաշտին վրայ, ՀԱՇՄ-ի տղաքը պիտի մրցին Անթունիի խումբին դէմ, Լիբանանի պատրաստվող ախոյեանութեան 13-րդ հանգրուանին գծով:

Երթին, Մըզհերի մէջ մեր տղաքը 100-73 արդիւնքով յաղթած էին, եւ վաղը մեր տղոցմը կը սպասուի հանգիստ յաղթանակ մը եւս, մանաւանդ որ երթի բաղդատմամբ մեր տղաքը շատ աւելի օրինաւոր պատրաստվող կը խաղան, եւ օտարներու ալ փոփոխութիւններ կատարուած են եւ միայն Տուէյն Ճեքսընը մնացած տարեշրջանի սկիզբէն:

Այս հազարանի ամենէն հետաքրքրական մրցումը կրնայ ըլլալ կիրակի օրու Սաժես - Պէյրուս մրցումը՝ Ղազիրի մէջ, հակառակ անոր որ Սաժես վերջերս լաւ վիճակի մէջ չի գտնուիր եւ կրած է 3 պարտութիւն վերջին 4 մրցումներուն, եւ համակիրները «տաքցած» են այս վիճակէն, մինչ Պէյրուսը իր կարգին այլ գլխուցաւոր ունի, ինչպէս՝ Սերժիօ Տարուփի վիրաւորութիւնը եւ նոր օտարի մը ժամանումը... թէ այս բոլորը ի՞նչ ազդեցութիւն կրնան ունենալ, կիրակի կէսօրէ ետք կը տեսնենք:

- Ստորեւ ընդհանուր դասաւորումը՝ 12 մրցումներէ ետք.
- 1.- Ռիատի 10 յաղթ. 2 պարտ. 22 կէտ
 - 2.- Սաժես 9 յաղթ. 3 պարտ. 21 կէտ
 - 3.- Պէյրուս 9 յաղթ. 3 պարտ. 21 կէտ
 - 4.- Շանվիլ 8 յաղթ. 4 պարտ. 20 կէտ
 - 5.- ՀԱՇՄ 7 յաղթ. 5 պարտ. 19 կէտ
 - 6.- Անդրանիկ 6 յաղթ. 6 պարտ. 18 կէտ
 - 7.- Անթունի 5 յաղթ. 7 պարտ. 17 կէտ
 - 8.- Էն. Էս. Էյ. 3 յաղթ. 9 պարտ. 15 կէտ
 - 9.- Հուլիս 2 յաղթ. 10 պարտ. 14 կէտ
 - 10.- Սեյրուպա 1 յաղթ. 11 պարտ. 13 կէտ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ Դ. ԴԱՍԱԿԱՐԳԻ ԱՆՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՇԱԲԱԹ ՕՐ՝ ՀՅՄՍ ՊԵՅՐՈՒԹ - ԱՐՉ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ՝ ՌԱՅՏԷ ՇՈՒՅ - ՀՅՄՍ ՊՈՒՐՃ ԶԱՍՈՒՏ

Այս շաբաթ օր ժամը 16:00-ին, ՀԱՇՄ Պէյրուս պիտի մրցի Արգի դէմ, Պէյրուսի շրջանի 3-րդ հանգրուանի մրցումներուն գծով:

Իր վերջին մրցումին 3-1 արդիւնքով պարտութիւն կրած ՀԱՇՄ Պէյրուսը ամեն գնով պիտի փորձէ յաղթանակ մը արձանագրել Արգի վրայ, որ ՀԱՇՄ-ի նման

1 մրցում յաղթած է, իսկ 2-րդը՝ պարտուած:

Առաջին երկու հանգրուաններուն յաղթանակներ արձանագրած խումբեր՝ Լիբանանէն բանակ եւ Սեպիլ պիտի մրցին յաջորդաբար Ֆ. Բ. Պէյրուսի եւ Չամալը Պէյրուսի դէմ:

Կիրակի օր, կէսօրուան ժամը 14:00-ին, Նըժմէի դաշտին վրայ ՀԱՇՄ Պուրճ Համուտ կը մրցի Ռահտէ Շուֆ խումբին դէմ, Լեռնալիբանանի Բ. հանգրուանի առաջին շաբթուան մրցումներուն գծով:

ՀԱՇՄ Պուրճ Համուտը, որ Դ. դասակարգի ամենէն շատ կոլ նշանակող խումբն է Ա. հանգրուանին՝ նշանակելով 46 կոլ 6 մրցումներու ընթացքին, պիտի փորձէ իր յաջող երթը շարունակել Բ. հանգրուանի մրցումներուն ալ:

Համակիրներն կը սպասուի քաջալերել ՀԱՇՄ-ի մեր գոյգ խումբերը՝ շաբաթ թէ կիրակի:

«ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.»

- ՏԱԼԱՍ ՅԱՐԹԵՅ ՊՐՈՒԲԼԻՆԻ ՍԷՉ - ՖԻՆԻԷՍ ՅԱՐԹԵՅ ՊԱԶՍԻ

Քայրի Ըրվինկ, որ տարի մը առաջ լքած էր Նիւ Եորքը Նահանգը, կարծես տակաւին ինչ կ'ապրէր, եւ երկ «ԷՆ. ՊԻ. Էյ.»-ի մրցումներուն գծով Պրուբլինի դաշտին վրայ իր խումբին՝ Տալաս Մետրիքսի հետ փայլեցաւ եւ գեղեցիկ ներկայացում մը (20) կատարեց իր մանկութեան սիրած Նեթսի համակիրներուն եւ մեծ թիւով բարեկամ-ազգականներու ներկայութեան:

Ըրվինկ նշանակեց 36 կէտ՝ առաջնորդելով Տալասը 119-107 արդիւնքով յաղթանակի՝ Պրուբլին Նեթսի դէմ: «Ասիկա որեւէ մրցումի նման մրցում մըն էր ինծի համար», բայց եւ ինծի տունը զգացի այսօր», ըսաւ Քայրի, որ ժամանակ տրամադրեց մեծ թիւով համակիրներու բարեւելու եւ ստորագրութիւններ բաժնելու:

Լուքա Տոնչիչ 35 կէտ եւ 18 դիպաստ ձեռք ձգեց եւ Էսիպ Ֆըն եւս եթէ կատարել կրնար թիւփով տապալ ձեռք ձգել: Տոնչիչ, որ քիբը պաշտպանելու դիմակով մը սկսած էր մրցումը, մէկ կողմ նետեց գայն աւելի հանգիստ խաղալու եւ հեռունէն բանի մը 3 կէտնոց կողովներ նշանակեց:

Ըրվինկ, որ մրցումին սկիզբը կարգ մը համակիրներէ դժգոհութեան «Պու»-եր կը ստանար, 6 հատ 3 կէտնոց կողովներ նշանակեց, եւ բոլորը սկսան ծափահարել:

3-րդ մասին Տոնչիչ գնդակը փոխանցեց Ճոշ Կրիկի, որ կողովին ուղղութեամբ բարձրացուց գայն, Քայրի սկսեց այդ գնդակը եւ տանքի միջոցով գեղեցիկ կողով մը նշանակեց: «Սքանչելի էր, շատ գմայլելի», ըսաւ Տոնչիչ Քայրիի տանքին մասին:

Ըրվինկ, որ Վինս Քարթըրէն ետք երկրորդ մարզիկն է (Նեթսի հետ), որ 14 անգամ 40 կէտ կը նշանակէ, քիչ մնաց Պրուբլինի դէմ հասնել այդ թիւին, 6 մրցում բացակայութեմբ ետք վերադառնալ յետոյ, Ֆիլաուելֆիոյ դէմ մրցումին:

Միքալ Պրիճօ 28 կէտ նշանակեց եւ Ռոյս Օ'Նիլ 18 կէտ աւելցուց ի նպաստ Նեթսի, որ 107-101-ի նուազեցուց տարբերութիւնը մրցումի աւարտէն մօտ 5 վայրկեան առաջ, բայց Քայրի անմիջապէս 2 անգամ 3 կէտնոց կողով նշանակեց՝ 113-101-ի բարձրացնելով արդիւնքը:

«Շատ դժուար է: Քայ աներեւակայելի կարողութիւն ունի որեւէ կողով նշանակելու, ով որ ալ ըլլայ իր դէմ», ըսաւ Նեթսի մարզիչ Ճաք Վոկս:

Արիզոնայի Ֆուֆօրիս Սենթըրի մէջ, Ֆինիքս Սանզ 114-106 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Միլուոքի Պաքսը:

Տեւըն՝ Պուրճը (32 կէտ) եւ Բեւըն Տիւրնէթ (28 կէտ) եղան Ֆինիքսի հերոսները: Սանզ 79-73 արդիւնքով սկսաւ 4-րդ մասը եւս բնաւ ետ չմնաց: Տիւրնէթ տանք մը կատարեց ֆաուլի ենթարկուելով եւ նշանակեց ազատ հարուածը 93-80 արդիւնքով յաջողակալով: 4-րդ եւ վերջին մասին, Տիւրնէթ 5 յաջողական կողովներ նշանակեց (14 կէտ) եւ փաստեց, թէ տակաւին յաւաքովներէն է: Պաքսէն բացակայ էին Տեմիլըն Լիլըրտ եւ Պրուք Լուփես, մինչ Քրիս Միտլընըն առաջին մասին վիրաւորուեցաւ:

Եաննիս Անթեթընուֆօ 34 կէտ եւ 10 դիպաստ ձեռք ձգեց, մինչ Մալիք Պիզլի աւելցուց ի նպաստ Պաքսի, որուն նոր մարզիչ Տոք Ռիվըրզ 5 մրցումներու ընթացքին 4 պարտութիւն կրեց:

Ստորեւ երեկուան արդիւնքները.

Եուրթ Ճեք - Օքլահոմա Սիթի Թաստըր 124-117 Ֆինիքս Սանզ - Միլուոքի Պաքս 114-106 Շիքաքո Պուլզ - Միլեսոթա Թիմպըրվուվզ 129-123

Պրուբլին Նեթս - Տալաս Մետրիքս 107-119 Մայնէմի Հիթ - Օրլանտո Մեճիք 121-95 Ինտիանա Փէյլըրզ - Հիւսթըն Ռոքեթս 132-129 Նիւ Եորք Լիքս - Մեմֆիս Կրիզլիգ 123-113

«Յակոբ Տէր Մելքոնեան»
Թատերասրահ

Կոյա
Ֆիլմի
Միայն մէկ ցուցադրութիւն

Հեղինակ՝ Անահիտ Ապատ
Բեմադրիչ՝ Թադի Ալիզոպիզաւտ
Գլխաւոր դերով՝ Նարինէ Գրիգորեան

Տեղի կ'ունենայ հիւնգաբարթի
15 Փետրուար 2024-ի
երեկոյեան ժամը 8:00-ին:

ՀԱՄԻՐ

ՀԱՍՏԱԳՈՒՅԻՆ «ԳՍՍՊՐԱՐ ԻՓԵԿԵՆ» ԹԱՏԵՐԱՍՐԱԿ

ԳՐԱՄՈՆՈ

Եւ «Հրանտ Մաթեոսեան»-ի
հիմնադրամը կը ներկայացնեն

Հրանտ Մաթեոսեանի
«ԳՐԱՄՈՆ»-ը
Բեմադրութեամբ եւ մենակատարութեամբ
Նարինէ Գրիգորեանի
(Հայաստանի վաստակաւոր արուեստագետ)

Ուրբաթ, 16 եւ կիրակի, 18 փետրուար 2024,
երեկոյեան ժամը 8:00,
«Յակոբ Տէր Մելքոնեան» թատերասրահ:

Տոմսերը ստանալ Համազգայինի «Լեռն Շանթ» եւ «Աղբալեան» գոյգ կեդրոններէ կամ հեռաձայնելով 03-799472 թիւին, իսկ ելոյթի օրերը՝ կիշէն:

**ՌԻԱՏ. «ՈՒՎՈՒՆԿՈՒՆԵՆԻ
ՅԱՅՏՆԵՑԻՆԵՔ, ԹԵ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ԴԵՏ
ԴԻՄԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԶԿԱՆ
ԱՐԱՆՑ ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ԱՆԿԱՆ
ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԾԱՆԱԶՍԱՆ»**

Սեուտական Արաբիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը հաղորդեց. «Ինչ կը վերաբերի արաբ-իսրայէլեան խաղաղութեան հողովոյթին շուրջ Միացեալ Նահանգներու կէտ ընթացող քննարկումներուն, եւ այդ առնչութեամբ Միացեալ Նահանգներու Ազգային անվտանգութեան խորհուրդի բանբերի խօսքերուն լոյսին տակ, արտաքին գործոց նախարարութիւնը կը հաստատէ, որ Սեուտական Արաբիոյ պաղեստինեան դատի եւ պաղեստինցի եղբայրական ժողովուրդի իր օրինական իրաւունքները ստանալու կարեւորութեան վերաբերեալ դիրքորոշումը եր եւ կը մնայ հաստատ»:

«Ամերիկեան վարչակազմին ներկայացուցից մեր հաստատ դիրքորոշումը, թէ Իսրայէլի հետ դիւանագիտական յարաբերութիւններ պիտի չըլլան, եթէ 1967-ի սահմաններով եւ Արեւելեան Երուսաղէմ մայրաքաղաքով Պաղեստինի անկախ պետութեան ճանաչում չըլլայ, Կազայի դէմ իսրայէլեան յարձակումը չհարդեցուի եւ իսրայէլեան բռնագրաւումի ուժերու բոլոր անդամները Կազայէն չհեռացուին», նշեց նախարարութիւնը իր հրապարակած հաղորդագրութեան մէջ:

«Սեուտական Արաբիան կը վերահաստատէ իր կողմ միջազգային ընտանիքին, մասնաւորաբար Ապահովութեան խորհուրդի անդամ այն երկիրներուն, որոնք մինչեւ հիմա չեն ճանչցած Պաղեստինի պետութիւնը, շտապելու ճանչնալու Պաղեստինի պետութիւնը 1967-ի սահմաններով եւ Արեւելեան Երուսաղէմ մայրաքաղաքով, որպէսզի պաղեստինցի ժողովուրդը կարենայ տիրանալ իր օրինական իրաւունքներուն, եւ բոլորին համար համապարփակ ու արդար խաղաղութիւն հաստատուի», յայտնեց Սեուտական Արաբիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը:

ՄԱՀԱՉԳ

- Տիկին Սիլվա Մթորպեան
- Տեր եւ տիկին Բաֆֆի եւ Լինա Ֆըսթըզօճեան
- Տեր եւ տիկին Վաչէ եւ Սեգա Սերայտարեան
- Տեր եւ տիկին Սեպուհ եւ Անի Եփրեմեան
- Տեր եւ տիկին Ժան եւ Ռվաննա Սրպայեան
- Տեր եւ տիկին Ժաք Սրպայեան եւ զաւակունք
- Տեր եւ տիկին Ետի Սրպայեան եւ զաւակունք
- Տեր եւ տիկին Արա եւ Վալերի (Պելճիքա)
- Պրն. Սեւակ Սրպայեան (Աստորալիա)
- Հանգուցեալ Վիթթորիա Սեֆերեանի ընտանիքը
- Տիար Յարութ Սեֆերեան եւ զաւակունք
- Պրն. Գօգօ Սեֆերեան
- Տեր եւ տիկին Շահէ Գալուստեան եւ զաւակունք
- Տեր եւ տիկին Լեւոն եւ Ռուզան եւ զաւակունք
- Չալեան եւ Մթորպեան ընտանիքներ
- Սրպայեան եւ Ֆըսթըզօճեան ընտանիքներ
- Սերայտարեան եւ Եփրեմեան ընտանիքներ
- Սեֆերեան եւ Գալուստեան ընտանիքներ
- Սալլագեան ընտանիք
- Եւ համայն ազգականներ կը գումար իրենց եղբոր, մօրեղբոր եւ հարազատին՝

ԳԷՈՐԳ ՅԱԿՈՔ ԶԱՆԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ հիւնազաքթի, 1 փետրուար 2024-ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուզարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ կիրակի, 4 փետրուարին, կէսօրէ ետք ժամը 2:00-ին, Պուրճ Յամուտի Հայ կաթողիկէ Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխարկուեցաւ Պուրճ Յամուտի Հայ կաթողիկէ գերեզմանատունը:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազգ:

**«ԱԶԳԱԿ»Ի ՀԵՈՒՍՁԱՅԻՆ ԹԻԻԵՐԸ
«ԱԶԳԱԿ»Ի ԿԵՆՏՐՈՒՄԻ ԿԱԿՈՒՆԵԼՈՒ ԿԱՄԱՐ
ԿԵՆՏՐՈՒՄԻ ԿԵՆՏՐՈՒՄԻ ԹԻԻԵՐՈՒՄԸ-
(01)258526, (01)260115 եւ (01)241274:**

ԿՈՂՄԵՐԸ ԿԸ ՔՆՆԱՐԿԵՆ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Համասի ծրագրիին համաձայն, առաջին փուլին Իսրայէլի հետ զինադադարի շուրջ բանակցութիւնները տեղի պիտի ունենան միջնորդներու միջոցով: Նոյն փուլին տեղի պիտի ունենայ իսրայէլեան զօրքերու Կազայի բնակեցուած տարածքներէն հեռացումը, ինչպէս նաեւ հիւանդանոցներու եւ գաղթակայաններու վերականգնումը:

45 օրուան ընթացքին կամ խաղաղութեան ծրագրի 2-րդ փուլի ընթացքին Իսրայէլի եւ Համասի միջեւ պետք է տեղի ունենայ գերիներու փոխանակում՝ Իսրայէլի մօտ գտնուող պաղեստինցի գերիներու հետ: Նոյն ժամանակահատուածին պետք է տրամադրուի մարդասիրական օգնութիւն:

Լիբանանէն «Ախպար» օրաթերթը երէկ հրապարակեց Համասի պատասխանի բնագիրը, որուն մէջ Եգիպտոսը, Զաթարը, Թուրքիան, Ռուսիան եւ ՄԱԿ-ը նշուած են իբրեւ համաձայնութեան երաշխաւորներ:

Զաթարի արտաքին գործոց նախարարը, «Ալ.Ալ.Էյ»-ի, Մոսաուի եւ Եգիպտական հետախուզութեան տնօրէնները յուսնուարին Փարիզի մէջ համաձայնած էին Կազայի մէջ գերիներու փոխանակումը ազատ արձակման նոր գործարքի հիմնարկ շուրջ: Համաս շարժումը յայտարարած էր, որ Կազայի մէջ զինադադար հաստատելու առաջարկ ստացած է, կ'ուսումնասիրէ զայն եւ պիտի տայ իր պատասխանը:

Զաթարի վարչապետ, արտաքին գործոց նախարար Սոհաւմետ պըն Ապտէլմահմուտ Ալ Թանի յայտարարեց. «Համաս շարժումի պատասխանը համաձայնութեան շրջագիծին շուրջ նկատողութիւններ կը պարունակէ, եւ ընդհանուր առմամբ դրական է եւ լաւատեսութիւն կը յառաջացնէ»:

«Համասի պատասխանը յոյս կը ներշնչէ, եւ փուլին նրբութեան պատճառով մանրամասնութիւններու պիտի չանդրադառնամ», ըսաւ ան:

Զաթարեան դիւանագիտութեան պետը Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Ենթրայի Պիլնքընի հետ միացեալ մամլոյ ասուլիսի ընթացքին մերժեց Համասի պատասխանին վերաբերեալ յայտեալ մանրամասնութիւններ փոխանցել:

Պիլնքըն իր կարգին յայտնեց, որ Միացեալ Նահանգներ կը ստրտեն Համասի պատասխանը՝ նշելով, որ զայն պիտի քննարկէ իսրայէլացի պաշտօնատարներու հետ:

«Տակաւին շատ աշխատանք կայ կատարելիք, սակայն տակաւին կը կարծենք, որ համաձայնութիւն գոյացնելը կարելի է, իրապէս անհրաժեշտ», նշեց ամերիկեան դիւանագիտութեան պետը:

«Մենք ամիսներ է վեր ջանք կը թափենք Կազայի մէջ զինադադար հաստատելու եւ գերիները ազատ արձակելու, եւ վճռական ենք օգտագործելու որքէն զինադադարի ընթացքին մնայուն ուղղուելու համար», ըսաւ Պիլնքըն՝ նշելով, որ կարգ մը կողմեր չեն ուզեր միջազգային անվտանգութեան ու խաղաղութեան հասնիլ:

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Էնթրայի Պիլնքըն երէկ Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահուի եւ իսրայէլացի պաշտօնատարներու հետ հանդիպումէն ետք յոյս յայտնեց Կազայի մէջ գերիներու

ազատ արձակման համաձայնութեան հասնելու, սակայն նշեց. «Տակաւին շատ աշխատանք կայ կատարելիք, սակայն մեծապէս կերտուեցած ենք այս աշխատանքը կատարելու վրայ, եւ կը յուսանք կարենալ շարունակել գերիներու ազատ արձակումը, որ դադարեցաւ»:

Պիլնքըն նշեց. «Բոլորս պետք է յանձնառու ըլլանք մեր կարելին կատարելու պետք եղած օժանդակութիւնները հասցնելու անոնց, որոնց ատոր կարիքը ունին, եւ քայլերուն վրայ, որոնք կ'առնուին, ինչպէս նաեւ յաւելեալ քայլերը, որոնք պետք է առնուին: Ասոնք այստեղ ժողովներու առանցքն են»:

Իսրայէլացի ակաւաւոր պաշտօնատար մը «Աքսիոս» կայքին յայտնած է, որ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարը Իսրայէլի վարչապետին ու պաշտպանութեան նախարար Եոնա Կալանթին յայտնած է Ռաֆաիի մէջ գործողութիւններու ընդլայնման նկատմամբ Պայտընի վարչակազմին մեծ մտահոգութիւնը:

Միացեալ Նահանգներու նախագահ Ծօ Պայտըն իր կարգին նշեց, որ Համասի մօտ պահուած գերիներու ազատ արձակման վերաբերեալ «կարգ մը շարժումներ» կան՝ աւելցնելով, որ գործարքին վերաբերեալ Համասի պատասխանը «չափազանցած է»:

Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահուի գրասենեակը յայտարարեց. «Զաթարեան միջնորդը Համասի պատասխանը յանձնեց իսրայէլեան հետախուզութեան՝ Մոսաուին, եւ բանակցութիւններուն մասնակից պաշտօնատարները ուշադրութեամբ կը սերտեն անոր մանրամասնութիւնները»:

«Աքսիոս» հաղորդեց, որ իսրայէլացի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը յայտարարած է. «Համասի պատասխանին մէջ կան աւելի լաւ բաներ եւ աւելի վատ բաներ: Ամեն պարագայի, ասիկա միայն բանակցութիւններուն սկզբնակէտն է»:

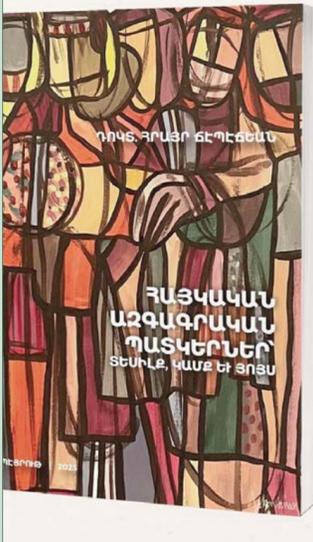
Իսրայէլեան «Զան» պատկերասփիւռի կայանը հաղորդեց. «Նեթանիահուի երեք փուլերու միջեւ զինադադարի հաստատման համաձայն գտնուեցաւ առանց պատերազմական խորհուրդի հետ խորհրդակցելու»:

Համասի ղեկավարներէն Ղազի Համատ «Ռոյթըրզ» լրատու գործակալութեան յայտնեց, որ շաժմուին մօտ «Իսրայէլեան բանտերէն կարելի եղածին չափ մեծ թիւով պաղեստինցի գերիներու ազատ արձակման ապահովման ուղղուածութիւն գոյութիւն ունի»:

«Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահուի իր կառավարական դաշինքը պահպանելու համար կը փորձէ բոլորին խաբել, թէ յաղթանակ արձանագրած է կամ պիտի արձանագրէ», ըսաւ Համատ՝ աւելցնելով. «Շրջագիծի համաձայնութեան մէջ բազմաթիւ հարցեր յստակ չէին, ուստի անոր պատասխանելու ժամանակի կարիք ունեցանք»:

Համասի մէկ այլ ղեկավար՝ Սոհամետ Նազզալ քաթարեան «Արապի» պատկերասփիւռի կայանին յայտնեց. «Կարելի չէ բանակցութիւնները շարունակել, եթէ բռնագրաւումը Կազայէն չհեռանայ եւ միայնու գինադադարի հաստատման չհամաձայնի»:

ԱԶԳԱԿ
ՕՐԱԹՅՈՒՆ

Շնորհահանդէս
ԴՐՈՒՄ. ՀՐԱՅՐ ԸԵՊԵՃԵԱՆԻ
«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ» ՏԵՄԻԼԵ, ԿԱՍԵ ԵՒ ՅՈՅԱՍ, գիրքին

Կը ներկայացնէ՝
ԹՐՈՓ. ՍՈՒՐԵՆ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ
Բանասիրական Գիտութիւնների Դոկտոր,
ՀՀ Խաչատուր Աբովյանի անուան
Մանկավարժական Համալսարանի «Սփիւռք»
գիտատնտեսական կեդրոնի Տնօրէն

Խօսք՝
ԿԵՐ. ԴՐՈՒՄ. ԿԱՍԱՆ ԹՈՒԹԻՎԵԱՆ՝ ԱՆՍԱՏՆ,
ԴՐՈՒՄ. ԴՍՐՈՅՐ ԱՐՊԱՏԵԱՆ, ԴՐՆ. ԱԶԱՐՈՒՆ
ՇԽԵՐՏԵԱՆ, ԴՐՆ. ՅԱՎՈՔ ՀԱՄԱՏԵԱՆ,
ԴՐՈՒՄ. ԱՐՏԱ ԸԵՊԵՃԵԱՆ

Տեղի կ'ուներ նոյն օրը, 16 փետրուար 2024-ին,
երեկոյեան ժամը 7:00-ին,
«Ազգակ» օրաթերթի «Փիւնիկ» սրահին մէջ:

Շնորհահանդէսն ենթ գիրքերու մակագրութիւն

ՄԱՀԱՉԳ

Ազգային իշխանութիւնը կը գումար առաջնորդարանի մէջ երկար տարիներու վատտակ ունեցող

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ չորեքշաբթի, 7 փետրուար 2024-ին

ԴԻՄԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՄԱՀԱՉԳ

Հայաստանի Հանրապետութեան Ազատան գիւղի (Գիւմրիի շրջան) գիւղապետութիւնը կը գումար Սուրբ Յարութիւն եկեղեցւոյ բարերար եւ Ազատանի պատուոյ քաղաքացի

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ չորեքշաբթի, 7 փետրուար 2024-ին

ՄԱՀԱՉԳ

Այնթապի Հայրենակցական միութիւնը կը գումար իր երկարամեայ անդամներէն Եւ Եւսիպիոս Կարապետի

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ չորեքշաբթի, 7 փետրուար 2024-ին

ՄԱՀԱՉԳ

Նոր Ատանայի Ա. Աստուածածին եկեղեցւոյ թաղական խորհուրդը կը գումար իր երկար տարիներու նախկին ատենապետին՝

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ չորեքշաբթի, 7 փետրուար 2024-ին

ՄԱՀԱՉԳ

Տիկին Մարի Արսլանեան

- Տեր եւ տիկին Գրիգոր եւ Հիլտա Արսլանեան
- Տեր եւ տիկին Գեորգ եւ Լենա Թերզիպաշեան
- Տեր եւ տիկին Ժորայր եւ Ալինա Թանկուբեան
- Տեր եւ տիկին Յարութիւն եւ Թենի Արսլանեան
- Տեր եւ տիկին Յովհաննէս եւ Մեղրի Արսլանեան
- Տեր եւ տիկին Կարօ եւ Լալէ Թերզիպաշեան
- Տեր եւ տիկին Վազգէն եւ Վերա Գոլանճեան
- Տեր եւ տիկին Անդրանիկ եւ Լարա Թանկուբեան
- Տեր եւ տիկին Յարութիւն եւ Մեղրի Թանկուբեան
- Հանգուցեալ Յակոբ Արսլանեանի զաւակները՝
- Քրիստին, Ծորճ եւ Անի
- Հանգուցեալ Բիւզանդ Արսլանեանի զաւակները՝
- Քրիստին, Յակոբ, Անի եւ Շողիկ
- Հանգուցեալ Հրանդ Արսլանեանի զաւակները՝
- Արմէն, Մարալ եւ Սալբի
- Արսլանեան եւ Զեյնաբ ընտանիքներ
- Թերզիպաշեան եւ Թանկուբեան ընտանիքներ
- Անտոնեան եւ Միգրայանեան ընտանիքներ
- Մեղրիպետեան եւ Ետրորճեան ընտանիքներ
- Գոլանճեան եւ Ծովֆայեան ընտանիքներ
- Պուտակեան ընտանիք
- Եւ համայն ազգականներ կը գումար իրենց ամուսնոյն, հոր, մեծ հոր, հօրեղբոր եւ հարազատին՝

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ Պէյրոս, 1925-ին)

մահը, որ պատահեցաւ չորեքշաբթի, 7 փետրուար 2024-ին, առաւօտեան ժամը 4:00-ին, իր բնակարանին մէջ:

Յուզարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ հինգշաբթի, 8 փետրուար 2024-ին, կէսօրէ ետք ժամը 3:00-ին, Այնթապի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր տաճարին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Յամուտի Ազգային գերեզմանատունը:

- Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազգ:
- Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին յետ թաղման արարողութեան, Ազգային առաջնորդարանի «Երջօ Սամուէլեան-Եռագոյն» սրահին մէջ, մինչեւ երեկոյեան ժամը 7:00, ինչպէս նաեւ ուրբաթ, 9 փետրուարին, կէսօրէ առաջ ժամը 11:00-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 7:00, Նոյն վայրին մէջ:
- ԾԱՆՕԹ,- Կը խնդրուի փոխան ծաղկեպսակի սուրբատուութիւնները կատարել Ազգային առաջնորդարանի «Աշակերտ հովանաւորել»-ու ծրագրին:

www.afhil.com